

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

ОПШТЕНАРОДНА ОДБРАНА - ГАРАНЦИЈА МИРА И СЛОБОДЕ НАШИХ НАРОДА

«Одбрана земље је право и дужност грађана, радних и других организација, као и федерације, република, општина и других друштвено-политичких заједница».
(Устав СФРЈ).

Стална присутност ратних претњи у данашњем свету, постојање више жаришта агресије, као и интегралан однос одбране и друштвено-политичког система намећу потребу да се проблеми припреме становништва за одбрану и заштиту третирају као стални и актуелни задаци. Евентуална агресија противу СФРЈ може имати ограничене циљеве у локалном рату,

али је још вероватније да би имала и далекодешније циљеве у једном општем сукобу. У сваком случају, агресор би тежио да онемогући постојање изградње нашег социјалистичког друштвеног система на основама самоуправљања, да ликвидира нашу слободу и независност, да разбије нашу активност против сваке врсте хегемонизма, а за равноправност и ми

рољубиву сарадњу народа, тежио би да користи наше људске и материјалне потенцијале, да овлада нашом територијом, вероватно би тежио да је раскомада као што су то покушавали и агресори у прошлости, а настојао би и да је искористи као основу за даља наступања.

СФРЈ не припада ни једном блоку, али заузима таква географски положај за који су оба блока веома заинтересована па и ту постоји опасност за њен интегритет.

Зато је и нормално што ми у условима ратних претњи изналазимо нова решења у организацији општенародне одбране и што су та решења оригинална у истој мери у којој је оригиналан и наш свеукупни развитак.

У нашем самоуправном друштву човек је субјекат, креатор, а не објекат политике, он све непосредније управља својом радном организацијом, расподељује добит, врши проширену репродукцију и све непосредније учествује у разрешавању друштвених проблема и утврђивању политике. Природно је због тога, што су наши грађани животно заинтересовани за слободан и независан развитак и што се укључују у свенародну акцију за одбрану земље, јер, демократско самоуправљање отвара најшире могућности за организовање и вршење свих одбрамбених припрема у миру и пружање организованог свенародног отпора у случају рата. Зато се може рећи да су сви фактори нашег самоуправног друштва истовремено и фактори народне одбране.

У члану 7 предлога Закона о народној одбрани детаљније се утврђује да: «Нико нема право да призна или потпише капитулацију земље или капитулацију оружаних снага».

Нико нема право да прихвати и призна окупацију земље или њеног дела.

Ако непријатељ привремено запоседне територију земље или њен део, грађани, органи друштвено-политичких заједница, радне и др. организације које се налазе на тој територији дужни су да наставе са оружаном борбом и отпором непријатељу и да извршавају наређења органа који на том делу територије руководи општенародним одбрамбеним ратом».

Дакле, општенародну одбрану наше земље карактеришу: право и дужност сваког радног човека да води борбу за очување своје слободе, самоуправних права и независности; право и дужност сваке радне организације да мобилише чланове колектива и материјалне снаге ради одбрамбених задатака; право и дужност сваке друштвено-политичке заједнице да организује и непосредно руководи борбом и ствара потребне услове за успешно пружање агресији. На тај начин у општенародној одбрани сви грађани, радне и др. организације, као и друштвено-политичке заједнице, постају активни чиниоци, организатори и извршиоци мера одбране. У том смислу нико не може спречити грађане социјалистичке Југославије да са оружјем у руци воде борбу против непријатеља који је напао земљу.

У овоме се и изражава суштина наше концепције општенародне одбране. Као таква она је могућа једино у условима нашег самоуправног друштва, а по томе што укључује и организује читаво становништво у отпор, разликује се од свих сличних концепција.

О томе, организацији општенародне одбране и начину решавања сложене проблематике која је прати, биће речи у неколико чланака који ће се објавити у следећим бројевима.
(У идућем броју: «Основни елементи наше концепције општенародног одбрамбеног рата — начин организовања»).

Предраг Миленковић, пукovníк

Трибина читалаца «Ибарских новости»

КО СТАЊУЈЕ У ШКОЛСКИМ ЗГРАДАМА?

Проблем школског простора у Краљеву, нарочито у школама другог ступња је присутан годинама. На многим састанцима Скупштине и Извршног одбора Општинске заједнице образовања и другим ово је питање истицано као актуелно и актуелно за решавање. На другој страни, међутим, постоји једно стање које се ничим скоро не може правдати, а то је присуство станара у школским зградама које оскудевају учиоичким и другим потребним просторијама.

У згради Гимназије, у којој раде три школе — Медицинска, Школски центар за образовање кадрова у трговини и Гимназија, има неколико станара. Исти је случај и са старом зградом Пољопривредне школе у којој ради Школа за КВ раднике. Све ове школе једва да имају довољно најосновнијег простора за извођење наставе и можда по неки кабинет а велики део тог драгоценног простора уживају поједини станари, који у најчешћем случају немају никакве везе са овим образовним установама.

У свему овоме посебно је питање ко је и на који начин усељавао станаре у школске објекте. Време је да се ово питање реши. Тако би критично питање школског простора било колико-толико ублажено за извесно време.

Д. Јанковић

ШКОЛА ИЛИ ПРОМАШАЈ

Друже уреднице.

У Пећи постоји школа за ликовне техничаре «Молча Пијаде». Такве школе

постоје у Нишу и Загребу. Ову школу са успехом је завршила Слободанка Живановић и пријавила се код Завода за запошљавање у Краљеву још јула 1967. године. Мада је до сада закуцала на врата «Каблара». «Јасена». Дирекција је за урбану низам СО Краљево и многих других предузећа, још до сада није добила посао. Слободанкин отац је дугар и већ неколико година ради код Шумске управе у Богутовцу а са породицом станује у Рибници у Жичкој улици број 36. Очеве припадност од око 600 нових динара и деци додатак од 260 нових динара недовољни су за живот многочлане породице.

Док Слободанка очекује позив Завода за запошљавање, који јој је обећао помоћ у запошљавању (какав био, не само у њеној струци), добар део новчаних средстава одлази на школовање сестре Бранке која завршава Музичку школу у Приштини. Остале сестре: Милијана, Стојанка, Љиљана и Светлана похађају ниже разреде основне школе у Рибници, док четворогодишњи брат Желимир остаје са мајком Ружом која је преузета дужношћу домаћинце.

Борећи се са проблемима око издржавања деветочлане породице Радош Живановић је помишљао да се обрати за помоћ некој републичкој институцији. Од тога је ипак одустао, јер се нада да ће за његове тешкоће да нађу разумевања одговорне службе краљевачке комуне. У томе га највише храбри његова ћерка Слободанка која каже: «Тата, запослићу се данас-сутра, па ћу онда помоћи!».

Добривоје Ковачевић
л. к. 20963 — Краљево

Нови Пазар: Завршен хируршки блок

— НОВИХ 180 ПОСТЕЉА ОБЕЗБЕЂУЈУ ЦЕНЗУС ЗА СТАТУС БОЛНИЦЕ —

Нови Пазар је већ деценијама здравствени и медицински центар за једно не мало подручје коме гравитира пет општина са преко 200.000 становника. И док је пре прошлог рата имао релативно малу болницу у Хигијенски завод са свега 5 — 4 лекара, здравствена служба се после ослобођења, а нарочито последњих десетак година веома развила. Изграђен је АТД диспансер, дограђено епидемиолошко одељење и друге просторије потребне за безмало све специјалности. У обједињеном медицинском центру данас ради око 35 лекара и далеко више медицинског и болничког особља. Међутим, већ поодавно су капацитети и могућности пријема на лечење, као и савремено обављање услуга сведени на недозвољене минимуме.

Зато се пре неколико година почело са изградњом модерног Хирушког блока. Урошено је преко 400 милиона старих динара, дошло се до под кров и стало. Нису се могла обезбедити даља средства у износу од 250 милиона старих динара и већ две године зграда је стајала

недовршена, док су на другој страни, услови за рад многих одељења и служби бивали сваки даном све тежи. Претила је опасност да болница, према новом закону, не може ни имати статус болнице ако нема 400 постеља. А за болничке услуге у Новом Пазару упућене су и околне општине: Сјеница, Рашка, Тутин и Рожаје.

Коначно су крајем децембра прошле године обезбеђена средства из кредита у износу од 250 милиона старих динара, којима ће започети блок бити завршен у целости.

Завршетком радова на Хирушком блоку добиће се места за нових 180 постеља, читав оперативни блок, затим у њему ће се сместити ушно, очно и гинеколошко одељење. У блоку ће такође бити смештена и централна кућиња, као и централна котлара за парно грејање.

Са 150 постојећих постеља у болници, са 100 постеља у АТД и ових 180, укупни капацитети ће износити 430 постеља, чиме ће бити обезбеђен пензус за статус болнице.

Радови треба да отпочну ових дана, а свечано отварање блока предвиђа се за Дан Републике.

ЧУЛО СЕ, ВИДЕЛО СЕ...

РИМОВАЊЕ

На прошлим изборима Новопазарци су за посланике изабрали БЕОГРАЂАНЕ. Прича се да ће на овогодишњим изборима бирати СУГРАЂАНЕ. По свој прилици — због римовања.

УСТУПЦИ

Скупштина општине Краљево учинила је два уступка приватним занатлијама. Продужен је рок за увођење пословних књига и — практично, занатлије су ослобођене јемства.

Сада се не зна какав је следећи потез занатлија. Можда и захтев за ослобађање пореске обавезе.

МЕДВЕД И СНЕГ

— Не пада снег да помори свет, већ да памучи комуналце, чуло се ових дана у Краљеву. То су демантовали краљевачки комуналци са корпусделиком: великим количинама снега на градским улицама, који као и ранијих година чека на пролећно сунце. И медвед преспава зиму.

ИЗЈАВЕ

Прошних дана откривено је неколико великих пљачки друштвеног новца и имовине. То су трговци прокоментарисали речима: «Видите, није све у ваги и прсту».

Угоститељи су рекли: «Није све у црти и бакшишу».

Благо (не) поштемим грађанима.

КОМБИНАЦИЈЕ

Ових дана увелико се врше разне кадровске комбинације, јер иду избори. Појединци су већ «изабрани» за посланике. Молимо да причекају на одређивање месечног паушала.

Уређује: Ж. МИЛИЋЕВИЋ

У СТОВАРИШТУ „ЖИТОПРОДУКТА“ У КРАЉЕВУ ОТКРИВЕНА НАЈВЕЋА ПОСЛЕРАТНА ПЉАЧКА

★ Из магацина приватно продато житарица и других прерађевина у вредности од 40 милиона старих динара

За неколико година организованог поткрадања и слабог и неодговорног рада пописних комисија, из магацина је за пет година украдена читава композиција во за од 20 вагона брашна и других производа од житарица. Мањкови су прикривали на тај начин што су у стоконима џакова остављали не вешто камуфлиране рупе које су приликом пописа третиране као пуне. Џакови су слагани околу, у средини је остављан празан простор који је при врху покриван даскама, затим преко даска опет су стављани џакови и тиме је пљачкашка операција била завршена.

Начин на који је вршено прикривање мањкова милионских сума указује да је у ову проверу умешано више лица и радника који су радили на овим прљавим пословима. Редовни годишњи пописи нису показивали поткрадање магацина што пада на одговорност пописивачких комисија којима су ови одговорни задаци поверени. Чак и ове године редовне

пописне комисије нису откриле празне просторе у камарама. Тек када је дошла ванредна комисија из дирекције предузећа из Крагујевца открила је проневеру деценије.

Органи Окружног тужилаштва и СУП-а у Краљеву предузели су мере за утврђивање извршилаца кривичних дела.

На предлог тужилаштва у притвор су стављени благајник Вера Грујић и магационер Миломир Предовић, а

органи управљања дирекције «Житопродукта» у Крагујевцу суспендовали су са дужности управника стоваришта Миладина Николића и Јанка Иванишевића, помоћника магационера.

Како ће се завршити ова велика афера са брашном још се не зна, јер је преглед завршен само у овом стоваришту «Житопродукта» у Краљеву. Колико стварно недостаје брашна у магацинима «Житопродукта» знаће

се тек када истрага буде завршена. Вероватно да је у ову аферу уплетено више лица него што је до сада познато.

Што се тиче благајнице Вере Грујић органима СУП-а је поодавно познато да она живи на «високој нози» што није у складу са њеним стварним могућностима и редовним приходима које она може да оствари.

Истрага је у току.

П. Цветковић

Нови Пазар:

КРАЂА У БАНЦИ

Аранђел Баловић референт за протесте и угуђења Београдске удружене банке филијале у Новом Пазару, за пет година рада на овим пословима присвојио је око 143.398,69 нових динара. Новац је узимао на тај начин што је банци подносио рачуне за куповину марака за утуживање, а у договору са неким продавцима марке је

заменаивао за готов новац. Специјализован за ове послове Баловић је почео да краде још од 1963. године у Комуналној банци, затим у Комерцијалној и после у филијали Београдске удружене банке. И у овом случају редовни годишњи прегледи нису открили поткрадање.

Баловић је све паре потрошио на пијанчење и коцка

ње у друштву и са неким директорима, лекарима и професорима.

ПОКРАДЕНА «КОЖА»

У представништву титовог ужицког предузећа у Новом Пазару стављен је у притвор Мунир Мушовић пословођа који је и благајник, због проневере од око 50.000 нових динара.

Регионално
саветовање у
Новом Пазару

КАКО УБРЗАТИ РАЗВОЈ НЕРАЗВИЈЕНИХ ПОДРУЧЈА

У Новом Пазару је 10. јануара одржано саветовање по материјалу Економског института и Републичког завода за друштвено планирање СРС «Територијални изглед развијености привреде у СР Србији и методи развоја неразвијених подручја».

Уводно излагање по материјалу, који узгред речено, представници неких општина ни су ни добили, дао је Борисав Сребрић, један од аутора ове студије, која након саветовања у свим центрима треба да буде разматрана прво на Извршном већу, а затим на Скупштини СРС. Материјал на основу кога треба да се уради и одговарајући законски акт, треба да буде усвојен до краја мандата ове скупштине.

Материјал је врло студиозно и комплексно обрађен и садржи: методолошке и методске оквире; политику методе и основне резултате развоја недовољно развијених подручја; територијални изглед економске развијености и релативацију недовољно развијених подручја и методе развоја недовољно развијених подручја.

У свом уводном излагању Сребрић је истакао, како то и материјал конкретизује, да се у СР Србији данас могу препознати три типа недовољно развијених подручја: 1. Компактно неразвијена подручја; 2. Зоне недовољне економске развијености; и 3. Тачке недовољне економске развијености. Свакако да су компактно неразвијена подручја она са недовољно развијеном привредом. Сем Косова, у СР Србији су обележена три реона, односно субреона компактно недовољно развијена подручја: Владичин Хан — Сурдулица, Нови Пазар и Врање. То су подручја у којима се сви партнери налазе испод нивоа цензура, где је народни доходак најнижи, где је најнижа буџетска потрошња по глави становника, најнижа потрошња у области образовања и свим другим областима.

У веома живој дискусији изнета су мишљења да је материјал сасвим солидан основа за утврђивање даље политике развоја неразвијених

општина, али су стављене и неке примедбе на поједина, често суштинска питања. Тако је речено да је раније постојао Фонд за развој неразвијених подручја од 1956. до 1965. године заиста помогао многим подручјима, али да су нека мало користи од њега видела. Тако је од укућаних средстава ранијег фонда, у периоду 1962-66. на подручју Врања пласирано 22,4%, Прокупља 16,1%, Пријепоља 14,8%, Титовог Ужича 13,3%, Пирота 11,9%, Лесковца 8,3%, Вл. Хана — Сурдулице 6,4%, Крушевца 3,4%. Најмање је, међутим, инвестирано код Новог Пазара 1,4% и Ниша 0,8%.

Посебно је много било речи о формирању субреона у самом материјалу. Општој критици подвргнут је предлог да се третира као субреон подручје општина Рашка — Нови Пазар — Тутин, а да Сјеница оде у субреон Пријепоља са Новом Вароши и Прибојом, који према постојећим параметрима не може да се сврста у категорију компактно недовољно развијених подручја. Аутори студије су то образложили гледањем на даљу перспективу и наводну оријентацију сјеничке привреде према прузи Београд — Бар. Међу тим, тренутно, а и перспективно, ситуација је сасвим друга. Сем градње новог асфалтног пута Сјеница — Нови Пазар и вековне оријентације пласмана сточарских производа Сјенице према југу, што се неће битно изменити ни после проласка пруге долина Лима, Сјеница је са Тутиним и Новим Пазаром била мало у свему једно компактно и недељиво подручје. Здравствена служба, образовање, завод за социјално осигурање, завод за запошљавање, међуопштинске организације друштвено политичких организација, предстојеће формирање Окружног суда и Тужилаштва, и много чега другог је заједничко. Сметују за скороријевезивање Сјенице према Пријепољу је и непостојање пута за Пријепоље, тако да је Сјеница од Пријепоља одвојена по неколико зимских месеци итд.

У дискусији је сасвим искристалисан став да Сјеници треба обавезно укључити у субреон Новог Пазара са Рашком и Тутиним.

Тако је овај изванредно важан састанак окончан после врло обимне дискусије и конструктивних предлога који иду ка томе да се што је могуће пре усвоје прописи који би регулисали бржи и успешнији развој недовољно развијених подручја, са посебним акцентом да се што је могуће пре оснује Фонд за развој неразвијених подручја.

У сусрет IX конгресу СКЈ

СОЦИЈАЛИЗАМ У УСЛОВИМА РОБНЕ РАЗМЕНЕ

Најзначајнији документ дат на дискусију пред Девети конгрес Савеза комуниста Југославије — посвећен даљој изградњи самоуправних друштвено-економских односа — полази од констатације да садашње тежиште акције је комуниста више није на начелној одбрани социјалистичког самоуправног система у нас, него у тражењу одговора на питање како систем учинити што ефикаснијим.

Другим речима, за разлику од преломних, револуционих тренутака у југословенској изградњи чини се наступа време упорних, можда мање спектакуларних, али нужних и постепених «револуционих» прилагођавања и усавршавања система.

Покретач

Документ о коме је реч на стоји да уоквири основне

Припреме за изборе

Формира се Општински координациони одбор у Краљеву

(Наставак са 1. стране)мирање кадрoвске политике око предлагања кандидата за чланове представничких тела, који ће се бирати на овогодишњим изборима.

Према усвојеном Напругу одлуке, све друштвено-политичке организације (Савез комуниста, ССРН, Савез синдиката, Савез омладине, Савез бораца) и Скупштина општине имаће по два представника у Општинском координационом одбору. Привредне организације и друштвене службе бираће по једног представника.

Напруг одлуке биће достављен на дискусију свим друштвено-политичким организацијама, ради стављања свентуалних примедби и предлога, а коначна одлука о формирању Одбора биће донета на Општинској конференцији Социјалистичког савеза крајем овог месеца. Не посредно делегирање представника у Одбор обавиће непосредно извршни органи друштвено-политичких организација. Извршни одбор ОК ССРН за своје представнике у Координационом одбору одредио је председника и секретара Општинске конференције Радивоја Јоветића и Бошка Милојевића, а Председништво Општинске конференције Савеза омладине — председника ОК СО Данила Поповића и члана

Краљево: све већи број аутомобила

карактеристике друштвених противуречности у Југославији. Економске, идејне па и политичке противуречности се као нужност и израз разнородних интереса у друштву. Без борбе мишљења и слободног изражавања свачијег интереса, те се противуречности не могу превазилазити. Самоуправљање представља најбољи и друштвено најефикаснији оквир за разрешавање сукоба појединичних, посебних и општих интереса али оно, наравно, не може те интересе укинути.

Улога

Робна производња у услови ма социјализма има своје унутрашње покретаче, који аутоматски, логиком економских закона, унапређују друштво. То је можда, једна од најзначајнијих констатација овог дела документа јер на веома сугестиван начин одређује и улогу комуниста у садашњој етапи друштва. Њихов основни задатак, гледано са ширег аспекта, био би не само «овладавање» односима у друштвеној репродукцији, већ исто тако стварање пуних и реалних услова да се подстичу најпрогресивније стране социјалистичке робне производње, да се доследно примењује закон дохотка и расподела према раду коју он садржи у себи.

У условима друштвене својине, самоуправљања и расподеле доходака према резултатима рада, робна производња представља

негативу и етатистичких односа у друштву, али исто тако и групу својинских.

Предност

Због тога су обе «стране» робне производње у социјализму од изванредног значаја за активност комуниста: прва — да се кроз закон дохотка створе услови за што потпунији развитак социјалистичких односа и друго — да се кроз самоуправљање и друштвену својину да максимална социјалистичка садржина тој производњи.

Директне последице оваквих принципјелних ставова могу да значе само то да ће предност имати они који раде под повољнијим условима и који постижу већу продуктивност рада. Друштвени развој у целини ослањаће се више него до сада на онај део друштвене производње који једино и објективно може да буде носилац тог развоја.

Из тога треба изводити и даље закључке о конкретној економској политици — о предностима које ће у систему имати они који се интегрисају, специјализују, стварају велике производне системе. Социјализам, без најсавременије технологије, не може опстати у данашњем свету, као што не може бити реализована идеја социјализма без продирања хуманизма, демократије и интереса радног човека у све друштвене сфере.

А. Новачић

У слици и речи

КУРСЕВИ ПРВЕ ПОМОЋИ

Општински одбор Првог крста Краљева у сарадњи са управама школа организовао је бројне курсеве прве помоћи у средњим школама, које је већ завршило или сада похађа неколико стотина ученика. Такође, курсеве су организовани на селу и у једном броју радних организација. Поред теоријске наставе, на курсевима се импровизују «повреде» и врши указивање прве помоћи.

На слици: ученице Средње медицинске школе у Краљеву врше импровизацију «повреде», коју хитно треба излечити.

БЕЛЕШКА

Окрени 92!

Све до недавно биле је тешко провести пријатно вече у кафанама и другим јавним локалитетима Новог Пазара. Разбијање чаша, туче и други екцеси пијаних, реметили су ред и мир, док су пристojни гости довођени у положај да улазе у конфликте са «немирнима» или да напусте локал. Ово друго, најчешће је практиковано. То су запазили и најбоље осетили новопазарски угоститељи.

С друге стране, последњих година, као последица пијачнења и туча, било је неколико убистава.

Значи, требало је учинити нешто, да би се ликвидирало ово друштвено зло и заведе један неопходан кафански ред, на коме је до сада толико пута инсистирало. Чак и на скуповима грађана.

О тој потреби дуго се размисљало, тражило најбоље решење и коначно пронађено...

Остварена је пуна сарадња између Секретаријата унутрашњих послова и радних организација Новог Пазара. Купљен је комби са радио-уређајима, који даноноћно обилази угоститељске лока-

ле, привредне и остале јавне објекте. Ако је потребно, интервенише се на лицу места. Деликвент се «приводи», кажњава, опомиње...

Довољно је да се на телефону окрене број 92 и да се милицијска «тројка» нађе тамо где је потребно. Па и поред госта који је, поред опомене, наставио са разбијањем чаша. Јер, овде у Новом Пазару, забрањено је чак и разбијање чаша, што је квалификовано као прекршај.

*

Данас у новопазарским кафанама влада потпуни ред и мир. Пијаним гостима се не служи пиће. Чаше нико не разбија, а о тучи — ни говора.

Једна сарадња и разумевање доживели су друштвени тријумф и признање. Велика је штета, што је то изостало у Краљеву, Рашки, Сјеници, Врњачкој Бањи...

Ж.

Лашевци

ЗАДРУГА У ЛАШЕВЦИМА У ДИЛЕМИ:

ДА ЛИ ТУЖИТИ ХИЉАДУ КООПЕРАНАТА?

★ ПОЉОПРИВРЕДНА ЗАДРУГА У ЛАШЕВЦИМА ИМА ЛА НА ПОЛУТОЉУ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ГУБИТАК ОД 150.000 НОВИХ ДИНАРА. ТЕШКОЋЕ ОКО ВОЗНОГ ПАРКА И ТРЖИШТА БЕЛИХ СВИЊА. ВЕЛИКА ДУГОВАЊА КООПЕРАНАТА, СМЕНА РУКОВОДЕЊИХ БЕЗ ПОСЛЕДИЦА.

Пољопривредна задруга у Лашевцима, иако је раније била једна од угледних и развијених задруга, дошла је у ситуацију да размисли о бољим данима од постојећих. Десило се да пословни резултати немају више улазну линију већ да се јављају и одређени губици Василије Томићевић, агроном — инжењер (сада директор Задруге) сматра да су ти губици (који су износили половином прошле године око 150.000 нових динара) углавном били везани за возни парк. Парк је био довољно неопремљен. Поседовао се велики број пољопривредних машина и трактора слабог квалитета и мале вучне моћи. На том плану се већ нешто учинило. Продате су старе машине и губитак у јединици машински

парк готово је ликвидан.

Муке на другој страни

— Тек што смо решили проблем возног парка (набавили јаче тракторе) појавио се нов проблем далеко тежи од свих постојећих. У питању је пласман белих свиња. Задруга је створила кооперативне односе и товљено је преко 1.400 белих свиња. Трошкови тога су испали толики да ни продајом свиња (по ниским ценама нису могли да се исплате). Остварио се нов губитак од 150.000 динара.

Па, ипак, у Задрузи се ни су одрекли тога белих свиња. Јер, саграђени су значајни објекти за такву производњу. Њихово режисијско одржавање годишње кошта 30.000 нових динара. Шта са

објектима после престанка тога? У задрузи чекају боље дане за тов белих свиња и више разумевања по питању увоза свиња са иностраног тржишта.

Велика дуговања коопераната

Задруга преживљава тренутну кризу и због тога што су ослабили односи са кооперантима. Наиме, кооперанти су довели задругу у незавидну ситуацију због великих дуговања. Има појединих пољопривредних произвођача који задрузи дугују и по

Василије Томићевић

3.500 нових динара. Иначе дужника има равно хиљаду.

— И шта сада у постојећој ситуацији, каже директор задруге дипломирани инжењер Василије Томићевић. Ако кооперанте предамо суду онда ће наши односи све више слабити. Ипак, наћи ћемо неку средину и покушати да све проблеме решимо споразумом. Где то немогне мораће се потражити помоћ су да.

Интересујући се да ли само

због дуговања слабе кооперантски односи сазнали смо да има и низ других разлога. Пре свега, задруга више није у стању да свом кооперанту — индивидуалном пољопривредном произвођачу нађе тржиште за пољопривредне производе. Произвођачи се онда почињу сами сналазити и тако удаљавати од задруге. Има тешкоћа и са појединцима који су набавили тракторе и друге пољопривредне машине. Они оба вљају услуге далеко јевтиније од задруге па иако су неквалитетније пољопривреднице се тиме задовољавају. На питање — хоће ли задруга на том плану нешто учинити, директор Томићевић нам је одговорио: — Ми нећемо ништа мењати у сарадњи са произвођачима. Покушаћемо да своје уговоре још квалитетније обављамо, набавили смо нове и јаке тракторе и низ нових машина. Желимо да радимо само на бази конкуренције и нећемо вршити ни какав утицај на пољопривреднике да траже услуге код нас. Борићемо се за веће приносе не само на нашим економијама већ и на имањима оних који буду са нама кооперирани. То ће бити наша «борба» против недисциплинованих пољопривредника и њихових јевтинијих услуга.

По свему судећи Пољопривредна задруга у Лашевцима је на добром путу да исплива из постојећих тешкоћа. То се могло видети и по низу појединости које су за сада предузете. На челу задруге дошао је стручњак инжењер. Смена руководећих завршила се без компликација. Учињено је доста и на измени начина награђивања као и на увођење новина у раду који ће учинити да се економска ситуација задруге побољша.

ДОПИСНИЦИ ЈАВЉАЈУ

ОДРЖАНО ТАКМИЧЕЊЕ ПЕВАЧА — АМАТЕРА ПРЕКОМОРАВЉА

У организацији Савеза омладине Милочаја одржано је прошле суботе у Задружном дому у Милочају такмичење аматера певача Прекоморавља.

Преко 600 посетилаца поздравило је 25 певача аматера. Ово, као и остала такмичења аматера по одређеним центрима општине, послужило је Омштинском комитету Савеза омладине Краљево да изабере најбоље певаче за емисију «Највеселије село» које ће се одржати у Матарушкој Вањи.

Прво место и награду од 100 нових динара освојио је Мирослав Тодоровић из Мрсаца, друго место Миодраг

ЗАБЕЛЕЖЕНО У САМАИЛАМА

ТРАДИЦИЈА ШКОЛСКЕ ЕКОНОМИЈЕ

★ Ученици већ неколико година постижу запажене резултате у пољопривреди

Основна школа у Самаилима завршена је и отворена 1892. године. Схватајући потребу средине у којој се налазе, први учитељи ове школе посебну пажњу посветили су настави из пољопривреде. Учители Харимановић и Петровић својим поодраслим ученицима открили су прве тајне калемарства и узорног гајења осталих пољопривредних култура. На малом огледном имању основне школе било је све тако лепо уређено да су и тадашњи министри долазили да виде школску економију.

Од тада је прошло 75 година, а мало школско огледно добро сачувало је своју традицију: на њему су многе генерације стекле драгоцену савремену знања о пољопривреди. На школским парцелама стално се радило и експериментисало. Први су почели да гаје хибридни кукуруз и показали селу какви приноси могу да се постигну. У школи су увек водили рачуна о томе да оно што се на њиховој економији гаји мора бити најбоље. Ако тога не би било онда би престала да буде и њихова просветитељска улога.

Добре приносе постигли су у производњи малина и јаго да али њих нису продавали већ су их поделили ученицима преко ђачке кухиње.

Интересантан је покушај и гајење једне врсте америчког дувана, али у том нису имали среће јер је град упропастио читаве њихове напоре. Уствари, на њиховој економији засађен је један хектар дува на од укупно четири хектара колико је у овим крајевима одвојено за експериментисање за ову врсту индустријског биља.

Ђачка задруга инвеститор

Када је реч о ђачкој задрузи морају се имати у виду сви резултати које је постигла ова ђачка институција у којој је удружен и реализован

ван њихов рад. Ђачка задруга остварила је највећи део средстава за инвестиције. За неколико година подигнута је више објеката. Изграђено је ђачко купатило са 12 тушева. Опремљена је библиотека са 700 књига, подигнута ђачка кухиња са трпезаријом, довршена школска радионица, изграђена пољска учионица, пионирски парк, кош за кукуруз, свињац а сада се припремају да подигну један живинарник. До Дана младости подићи ће и фискултурни полигон.

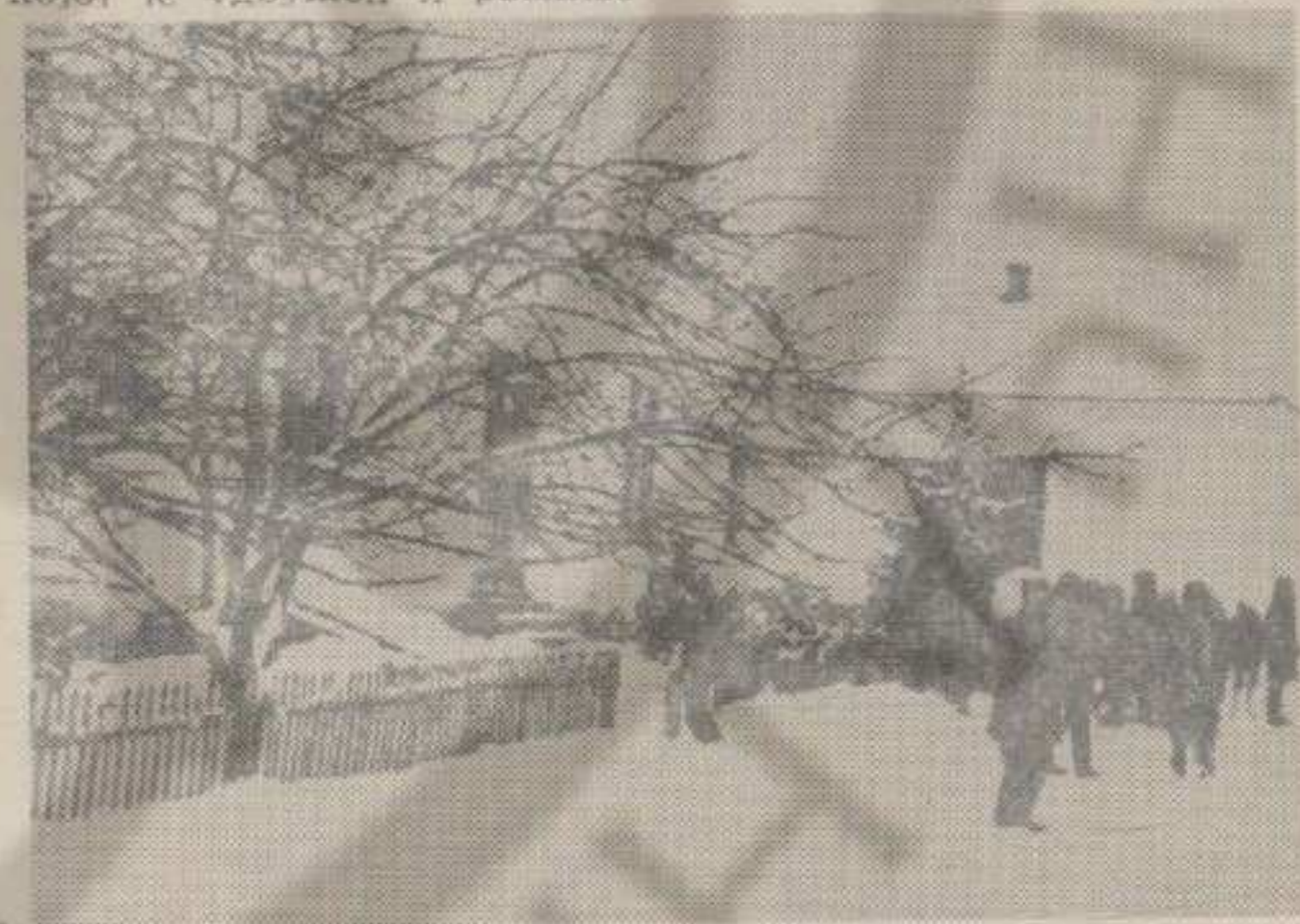
На савезном такмичењу ученика задругара 1961. године, ђачка задруга освојила је трећу награду — комплетну опрему за лабораторију.

Физички рад и учење

И поред констатација да физички рад ученика оптерећује децу и умањује њихову ангажованост у учењу, овде су забележени сасвим обрнути резултати. У време док су деца била више запослена на обради имања у школи или код куће њихове оцене у школи су такође биле боље. Према речима директора школе Драгомира Јелчића, деца су кроз физички рад схватала сва предимства које им пружа учење у њиховој будућој животној егзистенцији. Баваши се физичким радом деца су се уверила какве их све тешкоће очекују па су зато и желела да се кроз учење боље припреме за будућност.

Сада има ученика у вишим разредима који готово иду «на силу» у школу, јер родитељи желе да их задрже на селу, а они зато, пошто им је судбина предодређена, не желе да се много апажују у учењу. Јењавање успеха код неких ученика виших разреда осећа се и због тога што се не види могућност наставаљања школовања у некој средњој школи.

П. Цветковић

Самаилски ученици пред школом

Идуће суботе одржаће се такмичење најбољих певача Груже у Витковцу.

С. Новичић

СКУПШТИНЕ ОПШТИНА У СЈЕНИЦИ И НОВОМ ПАЗАРУ НАБАВИЛЕ БУЛДОЖЕРЕ

Скупштине општина у Сјеници и Новом Пазару, купиле су крајем прошле године по један булдожер. Утроше на су укупна средства у износу од 50.000.000 старих динара.

Ови булдожери ће бити веома добро искористићени за многобројне потребе и радове на разрешавању комуналних проблема како на подручју градова тако и на сеоском подручју.

Булдожер у Новом Пазару већ је коришћен на прокопавању нових улица и на изградњи Рекреационог центра, а такође ће се користити и на почињавању речних корита, за чим се веома

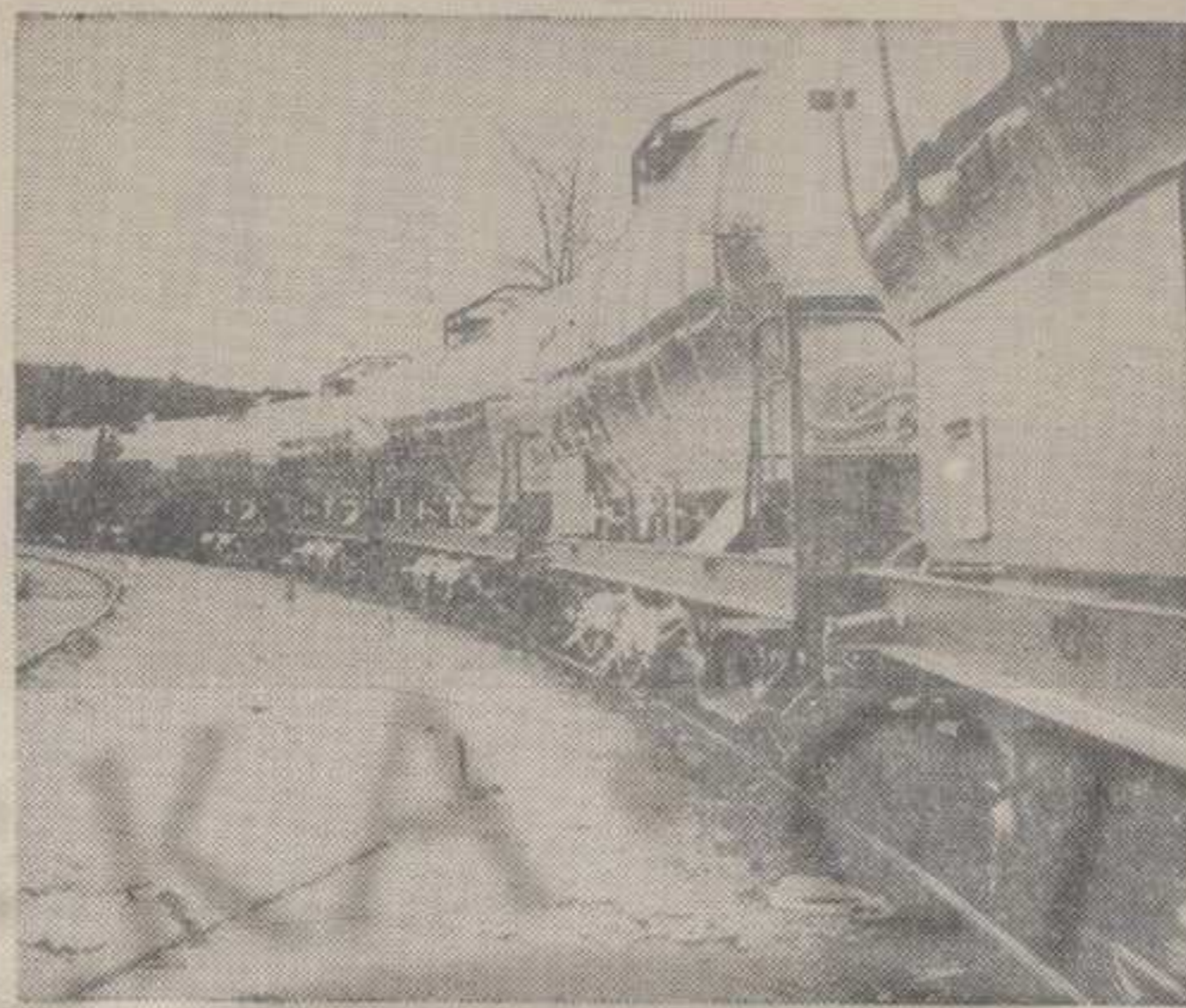
Учествујте и Ви на конкурс за спољне сараднике

„Ибарских
НОВОСТИ“

страна 8.

У ФАБРИЦИ ВАГОНА

ЗАЛАГАЊЕМ РАДНИХ ЉУДИ ПОСТИГНУТ

ВЕЛИКИ РЕКОРД У ПРОИЗВОДЊИ

Завршавајући планиране послове у минулој години, радници Фабрике вагона тек су одахнули у новогодишњој ноћи од незапамћеног темпа производње који их је гонио у последња три месеца. Многи су сумњичаво вртели главом при помисли шта све треба да се заврши до краја старе године. Напори су били за све велики, али ни резултати нису изостали. Сваког дана из Фабрике је излазило осам произведених вагона. Уствари, када би било довољно купаца и великих серија Фабрика може да производи и више од десетак вагона дневно.

После овако великог и уз то добро обављеног посла, сада у производњи влада ма

ло затишје уз озбиљне припреме за рад у текућој години. Једино рачуноводство и остала администрација има великих задатака да за обављене послове сачини уредну документацију која треба да покаже колико остаје у задатку јединичкој каси то јест у фондовима од 180 милиона нових динара, колико је остварено у проштој години. Док тај део посла буде завршен, за ову годину већ је обезбеђено две трећине укупне производње. Из производних кака а расписањем конкурс за још четири. Желимо да наше предузеће, које има изузетно значајну улогу у одржавању и изградњи путне мреже на једном делу Србије и целом Санџаку, постане збиља толико способно да му се не може приговорити бар на стручност.

У Предузећу за путеве у

прилично високим учешћем сопствених средстава. Тако на пример, за одобрени кредит на 7 година, Фабрика учествује са својим средствима за ЖТП Загреб са 33 одсто, за ЖТП Београд са 50 одсто, а за ЖТП Скопље са 55 одсто. Са овим новим одностима који се успостављају на домаћем тржишту радни људи Фабрике вагона убудуће ће имати све више посла. Зато се већ сада на почетку припремају нове анализе како би се пронашло што више такзованих унутрашњих резерви о којима се до сада доста причало, да би се обезбедило што више средстава за кредитирање купаца, јер од тога зависи и послови фабрике. Тако ће се

предузети све мере да се смање трошкови без којих се може. Требаће доста напора да се уштеди на трошковима инвестиционог и текућег одржавања. Радним људима је веома тешко објаснити да се морају смањити дотације мези, затим трошкови образовања трошкови стандарних и специјалних алата, трошкови заштите на раду и низ осталих ситних трошкова који се на разним странама појављују, а који чине у крајњем збиру позамашну суму. Све то треба постигнути без отпуштања радне снаге и уз повећање броја стручњака који ће моћи да понесу велике послове који их очекују у овој и наредним годинама.

И поред ових смањења, остаје један прилично позамашан инвестициони захтев, а то су инвестиције за изградњу топлане која треба да омогући загревање производних просторија и на тај начин радницима створи боље услове рада у току зимских дана.

Остали погони као што је тигњара и погон за процесну индустрију наставиће производњу приближно као и у претходној години. Новина је у томе што за фабрику више нема малих послова на домаћем тржишту, већ ће прихватити све послове који могу да се уклопе у технички и економски програм производње фабрике.

Д. Ц.

П. Ц.

КОМЕНТАР

ШТА ТРАЖИ САДАШЊИ ТРЕНУТАК ПРИВРЕДЕ?

Ако би на постављено питање — Шта тражи садашњи тренутак привреде, требало кратко одговорити, онда би одговор гласио: стручне и креативне кадрове. Јер, сам податак да наша привреда има близу педесет одсто неквалитетних кадрова (без школске према и потребних квалификација) упућује нас на то да се постојеће стање у кадровској структури мења. Научна испитивања у неким земљама света су показала да од кадрова у многоме зависи производња. Кадрови, на пример, према тим испитивањима су учинили да се продуктивност рада, у организацијама које су испитиване, повећа за 34 процента.

Улогу кадрова у производњи правилно су схватиле и наше друштвено-политичке заједнице и организације. Додуше, треба истаћи да мењање кадрове структуре и прилагођавање исте производњи далеко боље ишло у развијенијим општинама и развијенијим радним организацијама. Па, ипак, не може се занемарити податак да је само у прошлој години у неколико околних општина примљено преко 1.500 приправника. Они су знатно утицали на даља привредна кретања и са њима се постигао «прави погодак» бар у првим настојањима да се што више стручњака уведу у радне организације.

Треба посебно замерити неким грамама привреде, односно неким организацијама у њима што пишу на том плану нешто више предузеле. У многим општинама у трговини, угоститељству, занатству, комуналној привреди и неким терцијалним делатностима уопште нема економиста, правника, а о инжењерима и да не говоримо. Замерка може бити утолико већа што се зна да баш ове гране привреде у данашњим реформама често застану на пола пута и никако да нађу себе. Овим грамама и организацијама као да није жеља да нађу креативне и специјализоване кадрове који су најупућенији у поједине области рада.

Посебан проблем у решавању кадрове ситуације је представља проблем неусклађености система школовања са потребама привреде. Ово се јасно да поткрепити са једним свежим примером: на 400 пријављених места за приправнике са средњом економском школом пријавило се 4.000 кандидата. Међутим, на конкурсе на којима су се тражили економисти, правници и стручњаци са високом спремом за електро струку и струке из области машинства, није се јавило ни онолико колико је било потребно. Зар овакав податак не говори да у систему школовања нешто није у реду, поготову када су у питању специјализовани кадрови који се траже на «захтев производње».

Дешава се често да у производњи имамо одређене проблеме са кадровима који воде онај производни систем који је везан искључиво за тржиште. Радне организације се тешко одлучују за специјализацију кадрова у иностранству, а у највећем броју случајева не знају да је то једини начин за најреалније испитивање тржишта. Позитивних примера на овом плану има само код неких већих радних организација. Њихови стручњаци после посета познатих светских фирми често изврше многе промене у технологији и техници рада у својој фабрици, што доноси велике користи радној организацији.

Због свега тога, Заводима за запошљавање радника, радним организацијама, школама а посебно општинским скупштинама, преостаје задатак да у наредном периоду много више, него до сада, посвете пажњу добијању и школовању специјализованих кадрова које тражи садашњи тренутак привреде.

Д. Ц.

У новопазарском Предузећу за путеве

СВЕ ЈАЧА СТРУЧНА СЛУЖБА

Недавно је Раднички савет предузећа за путеве Нови Пазар расправљао о јачању кадрове структуре у овој радној организацији. Том приликом је речено да су на овом плану и до сада предузете озбиљне мере. Међу три стотине запослених радника има дванаест техничара и један инжењер. Недавно је расписан конкурс за нове инжењере. У предузећу постоје и два радника са вишом школском спремом.

— Па ипак ни са овим стањем нисмо задовољни, каже директор Шабан Прелић. Ми шкољујемо четири стручњака а расписањем конкурс за још четири. Желимо да наше предузеће, које има изузетно значајну улогу у одржавању и изградњи путне мреже на једном делу Србије и целом Санџаку, постане збиља толико способно да му се не може приговорити бар на стручност.

У Предузећу за путеве у

Новом Пазару су нам рекли да ће се предузети и одређене мере на јачању вредности основних средстава предузећа. Сада је издвојено око триста милиона старих динара за набавку нових основних средстава. Ова средства ће свакако удопунити постојећу механизацију и биће један од фактора за боље одржавање путне мреже која је у доста незавидној ситуацији.

Д. Ц.

ИЗ ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РАДНИКА У КРАЉЕВУ

БЕЗ ПОСЛА - СЕЛО БЕЗ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

*** ПРЕДЛОЖЕНО ДА СЕ ИСПИТА МОГУЋНОСТ ДА У СВИМ РАДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА БУДЕ ОТВОРЕНО ПО НЕКО МЕСТО ЗА ЗДРАВСТВЕНОГ РАДНИКА А ДА СЕ ПРОНАЂУ И СРЕДСТВА ЗА РАДНА МЕСТА МЕДИЦИНСКОГ ОСОБЉА БАР У ВЕЉИМ СЕЛИМА.**

Завод за запошљавање радника у Краљеву преко своје стручне службе организовао је једну дискусију о могућности запошљавања средњемедицинског особља кога

сада на евиденцији Завода има велики број. Том приликом др Милош Живковић рекао да је наше подручје насељено са око сто хиљада становника, да је то под-

ручје углавном сеоско и да здравствених проблема на селу има на претек. Има појединих центара, као што је Рудно, које је некада било општина, да нема средњемедицинског радника. Да би се грађанину са овог подручја пружила здравствена заштита потребно је да он лично пренесачи или да га дотерају на коњу близу седамнаест километара до прве

здравствене станице или сто километара до болнице.

— Случај је и са осталим местима, каже др Живковић да је здравствена служба не развијена. Ни у једном селу у ушњанском крају нема медицинског радника. Због тога се дешава да и најмање повреде изазивају огромне трошкове јер после убода но-

жа, сеча и осталог долази до тровања и већих компликација. Медицинског особља има врло мало и у осталим селима наше општине, а и у радним организацијама. Сва да се јавља потреба да се приме у радни однос али то нико не чини, закључио је др Живковић.

Дана Ристовић, председник Општинског одбора Црвеног

крста је истакла да и постојеће ангажовање здравствених радника на здравственом васпитању села није на одређеној мисли. Лекари, а и средњемедицинско особље се тешко одлучује на путовање без већих плаћања. Ристовићка сматра да би се доброволним радом и разним акцијама које би финансирало више институција могло постићи много више на здравственој заштити грађана.

Доктор Раде Ђорђевић, на челник Гинеколошког одељења Болнице у Краљеву је у свом излагању рекао да за здравствену заштиту треба да постоје одређени програми у којима би се истакле све потребне мере и акције са којима би се вршила здравствена заштита. За те програме је потребно унапред обезбедити средства јер је то једини пут да се заштити здравље људи. За сада то није случај. Има великих тешкоћа и са комуналним заводима за социјално осигурање. Они уговоре о здравственој заштити често склапају са Медицинским центром на крају године, када се све ак-

Примерни произвођачи

— Пре седам година, када сам похајала основну школу, гледала сам са дивљењем како се гради «Весна» и у мени се рађала жеља — да једног дана постанем радница највеће сјеничке фабрике... Гледала сам, размишљала, маштала, али тада нисам веровала да ће се једна жеља тако брзо остварити...

То су речи Босиљке Оситојћ, сјеничког Гагарина, двадесетогодишње девојке црних немирних о-

СЈЕНИЧКИ «ГАГАРИН»

чију које скоро покривају дуге трепавице, округлог лепушкастог и увек насмејаног лица, покрета пуних одлучности, сигурности... Девојке којима је причала причу свога живота, стару онолико колико и «Весна» која овде значи живот и пролеће, па и онда када снежни наноси другују са леденим ветровима.

Рођена је у Бачију, селу у коме се само чуло да постоје фабрике, а ретко виђало оно што се произ-

води у њима. Најмање — производи од ластекс материјала, који су из Сјенице отишли у свет, урађени јуче и данас непогрешивом Босиљкином руком и рукама њених другарица.

После основне, Босиљка је успешно завршила и школу ученица у привреди... И једног дана, расписан је конкурс: «Весна» је тражила 25 нових радница за рад у конфекцији. Босиљка је покушала и успела. Примље-

на је, али је почетак био тежак...

Тешко је било сваладати иглу, усмерити је и провући између једва видљивих нити ластекс — материјала... Босиљка је чила, радила даноноћно...

Била је чест «гост» и у кући наставнице Живане. Слушала је њене савете, упутства. Било је и кокичних ситуација. У првим данима обучавања вукла је иглу «од себе»... Наставница јој је добацила: «Не вучи иглу од себе, остала мајка без тебе».

Те «клетве» од своје наставнице добро се сећа Босиљка, данас једна од

најбољих радница «Весне» која испуњава две «немачке» норме и зарађује преко 700 динара месечно. Вила је и на обучавању у западнонемачком «Тријумфу», где је такође показала своју вредност. По повратку постала је инструктор новопримљеним радницама. Помаже наставници Живани да «Весна» добије нове Гагарине...

Септембра прошле године примљена је у Савез комуниста.

Некадашња девојчица из Бачије стреми у нове висине. Нису је случајно прозвали Гагарином...
Ж. М.

ХУМОРЕСКА

КАСАПСКА ПОСЛА

Иако немам богзна как-ве школе, годинама ме нико није дирао на мом слатком чиновничком послићу у предузећу. Углавном сам се у време кад се школа није тражила ни за директоре, а после сам се прилагођавао.

У последње време почеше неки ветрови, неке кампање, приправници, препоруке. Видим лепо да сам и ја на промаји. И једне вечери признам себи: »Овога пута нећеш моћи да изврдаш!»

И онда решим да завршим још оно мало основне школе што ми је преостало до осмог разреда, јер се свет толико избезобразило, да су по чели да ме маркирају као неписменог.

Налицкам се, обријам, обучем ново одело и одем право у раднички универзитет. Тако мало заврте главом кад чују на каквом сам радном месту, а каква су ми школска достигнућа, али ја се направим луд, и све се на томе заврши. Онда ме упишу као ванредног ученика, пошто радим пре и после подне.

Таман изађем из канцеларије, а у ходнику ми приђе један мој вршњак. »Како вам изгледа ово, друже професоре?» обрати ми се он. Ја се прво окренем да видим кога зове. Али иза мене је цивилук. Нема никог. Значи — мене он то пардонира. Погледам за прво добро у очи да видим да ли ме можда не завршава. Али — јок, не познајем човека, а не личи ми

ни на силецију. »Које?» — питам га ја. »Па ми, ћаци. Хоће ли да буде нешто од нас? Хоће, хоће!» — кажем му ја. »Није тако страшна та школа, може то да се за врши само ако се мало запне!» »Ма не знам само зашто ме терају?» — каже мој саговорник. »Код мене у предузећу мој генерални дирек-

тор има само основну школу. Е, па кад он може да буде генерални директор само са основном школом, могу и ја да будем касапин без школе! Али, јок! Не дају браћа!

Тако сам сазнао да је касапин. После сам сазнао и где ради.

А онда ми падне на памет фина, практична идеја. Што

ја да не искористим тај свој неочекивани професорски изглед код тог касапина. Иначе ми жена, увек кад купим месо, сугерише да сам безвезњаковић, јер ми касапин непрестано подваљује: или захине на мери, или подмет не кости и паздру, или утра пи неки бајатић од којег це ла кућиња засмрди на невестајско ђубриво.

И тако се направим да сам професор. Онда дам моме пулену неколико стручних савета о учењу и достојанствено одем из ходника.

После почнем месо да узимам само код њега. Е, то је милина! Никад нисам могао ни да замислим шта све ти људи имају иза врата оти својих огромних фрижидера. Само трепнем, а он ми већ чита мисли. Жена моја — чисто не верује! Каже она мени: »Морам да видим где ти то купујеш месо! Можда имаш неку швалерку у тој касапници!» А ја јој одговарам: »Иг, бре, шта говориш? Кад је жена била касапин?»

И потраја то тако до испита.

А као за шпат, намести се да обојица полажемо испит истог дана, пред истом комисијом.

Смешкао ми се он пре тога у ходнику, било му мило што дуго разговарам са њим, и то само са њим. Прича ми он шта је најбоље научно, а шта не зна. Тврди пазар. А ја му климам главом. Као — разумемо се.

Онда уђемо и мене прозо-

ву првог. Ја седнем пред комисију, па се онако као слушачки окренем према њему. А он избуљило очи и зинуо — говећи бут би могао да му улети у уста!

Беше ми смешно, али ме одмах притискоше са питањима, па нисам смео ни да се смејем ни да се окрећем.

После испита одем одмах кући, а сутрадан — право код њега у касапницу, за месо. Он ме гледа ћути, смешка се као и увек, прави се луд. Правим се луд и ја. Он да затражим нешто за шницле. Да је младо, да је свеже и да има доста крвине. Он ми се најљубазније осмејне, отвори, као и увек, врата од фрижидера, завири унутра и стави нешто у хартију.

Ама био је љубазан, чини ми се, више него пре. Гледам ја — не верујем! После закључим: »Ма постали смо прави пријатељи! Схватио је све оно као шалу! Дебели људи су врло често добри људи!»

Дођем ја кући и одвијем хартију. Правим се пред жеом важан као и увек.

А унутра — нешто засмрди...! Засмрди, нит! Погледам, — а оно све саме коске!

А ја поверовао да је он до бар човек!

Тако сам изгубио пријатеља. Ами, ипак, добио сам на крају једну сатисвакцију: на испиту он је треснуо, а ја сам положио.

Иван ПУДЛО

У нашем граду

Икона Светог Николе

Првим јутарњим возом који није каснио и ако многи касне, допутао је из свог села у наш и његов град. Са станице је пожурио да се што пре степеништем четвороспратне зграде попне до врата од стана тетке Бине. Притегло је дугме од звонца. Тетка Бина отворила је врата.

— Добро јутро, поздравио је он и она је њему у знак отпоздрава узвратила ове две речи.

— Изволи, Милоје у кућу, изволи, рекла је љубазно тетка Бина и он је сео на њен отоман.

— Како вам ради телевизор?

— Добро, за сада. Али ако се поквари, а често се због неуједначене струје квари, наилазим на потешкоће док се поправи. Немамо добрих мајстора, а и ове телевизијске поправке су много скупе. Тако ти је код нас у граду.

— У праву си тетко Бино, прекиде је њен познаник са села и рече да и они у њиховом селу имају разних проблема.

— Забога Милоје, који те тебе проблем притиска, упита га тетка Бина и принесе на сто госту љуту ракију и кафу да се мало освежи.

— Знаш тетко Бино, до

бру си кафу скувала, него да те нешто упитам. Али, плашим се да те не увредим?

— Слободно Милоје, изволи, ослободи га малоте тке Бина.

— Коју си ти славу славила?

— Светог Никољу.

— Да ли си сачувала његову икону? Хтео бих да је купим.

— Продају ти светог Никољу. Због њега сам омрзла и комшију Никољу, што у продавницама закида муштеријама на мери, рече тетка Бина и изрази чуђење зашто Милоје још није рашчистио са религијом.

— Рашчистио сам ја и са мојом славом и са религијом уопште, поче се правдати Милоје и тетка Бина из поверења рече:

— Хтео бих икону светог Николе да продам моме комшији Марку. Он слави, он није рашчистио са религијом и ако му је син комуниста. Нешто су се јуче посвађали, па Марко хоће знанат да у соби на зиду обеси светог Никољу.

— А ја бих обесила нашег продавца Никољу, рече тетка Бина и оде у појат да потражи икону.

Д. С. Г.

ИВАРСКЕ НОВОСТИ ЗА НАЈМЛАДЕ ЧИТАОЦЕ

ЈАНУАРСКО ЈУТРО

Свакило је. На прозорима се огртавају безбројне кристалне фигуре тако да је милина посматрати их из топлог кревета. Како јутро одмиче, а у соби бива све топлије то се и дневне фигуре почињу полако топити док се и сасвим не изгубе. Устао сам из кревета и када сам кроз прозор видео прекрасну белину којом је био покривен цео град, пожелео сам да изађем напоље.

Све је некако чудно и тихо. Мраз полака попушта, а снежне лептирице укрштају се у лету, лепе се једна за другу, шуште и меко падају пролазницима на главу. Уживајући у овој полако, стопу по стопу корачам улицом. Град је овога јутра

изгледао фантастично, баш као са слика на којима је приказана зима уметничком руком. Улице беле и чисте, кровови такође, а дрвеће под теретом снега и леденица изгледа као од кристала.

Сви пролазници некуда журе. Али, на лицима им се осећа свежина овог дивног зимског јутра, и снежних пахуљица које им милају лице. Желео сам да ова слика чим не поремећена. Али, жалост људи су убрзо почели да рашчишћавају снег испред зграда и улица и све је опет добило стари изглед. Јутро је ипак, било најлепше што сам видео овог јануара.

Предраг Стојаковић, ученик — Краљево

ПЕСМА РЕПУБЛИЦИ

Дивна си рођена земљо, кад сунце над тобом греје дивна си и онда мила, док бео снег те веје.

Кад год је младо пролеће постанеш мека свила, онда ко свака птица добијеш снажна крила.

Полетиш у небеске зоне међу облацима беле и примиш другарски поздрав од мале, зелене јеле.

Борови, смреке и брезе плету зелене косе, а птице те сустичу наше ти поздраве носе.

Поздраве шаљу ти деца, маме, баке и деке поздраве шаљу ти тате, тетке, ујне и секе.

Зорица Калинић, ученик — Краљево

ПРИРОДА У БЕЛОМ

Сва се природа обукла у бело питоме долине и горди брег, и једна птица мала од велике хладноће у свом гнезду задрхтала.

Шума што се дизала гордо и небо хтела достићи пре спуштених сада стоји глава а снег као покривач заборавио пао је зимус преко ње.

Зоран Новаковић, ученик — Краљево

Цртеж Драгана Миленковића, ученика

Како смо дочекали Нову годину

Снежне пахуљице се спуштају на земљу и ткају бели ћилим за Нову годину. Све је бело! Санке, сличуге, скије лете по снегу.

Деца падају у снег, дижу се бели од снега. У пометњи по неке санке скрену и право на Снешка — Велића.

У кући је топло. Пећ пуцкета, док малишан гледа у дивно окићену јелку која блиста од накита и од свећница. Све се притајило и чека се поноћ када на зидном сату

откуца дванаест часова. Све гла се у том тренутку гасе, прскалице светлицају у мрачној просторији. Пољупци, поклони иду из руке у руку. Радост се разлике на све стране, свако срце је пуно најлепших жеља за Нову годину.

Снег је напољу непрестано те ноћи падао. Све до јутра када је град био још све чанији, јер Нова година је закорачила у сваку улицу, сваки наш дом...

Весна Ковачевић,

ПИОНИРСКА НОВА ГОДИНА

Пионери су провели Нову годину у школи. И ја сам био са својим друговима. Сви смо били весели. Играли смо, певали и свирали. Тада је стигао и Деда-Мраз. Он нам је поделио поклоне. И он се играо са нама. О овом радосном тренутку стално говорим у школи и код куће.

Михаило Обрадовић, ученик — Краљево

ЗИМА ПУТУЈЕ

Завирила зима свуда расхладила сваки кут и расипа снег онуда куд је води пут

Дечаци се играју снег полако веје дрвеће је уснило да већ сунце греје.

Врапчићи заћугали јер зима воли мир, а у кући поред пећи деца једу сир.

Невад Милић, ученик — Краљево

ВИНЕТА

МЕСЕЦ И ДЕЦА

Има у свету деце која су чула да је Месец од зеленог сира и да због тога, можда, тамо има и мишева који га грицкају откада постоји.

У Јапану, деца док су још малена, приповедају о Будином зецу који живи на Месецу.

У причама Капетана Кука Месец је богата, плодна земља на коју су бели голубови пренели семе воћки па тамо постоје шљивици, јабучари, јагодњаци, малињаци. Прави рај где се може слободно брати и јести свакакво дивно воће, и то некажњено и неограничено. Славни грчки мудар и научник Хераклит имао је обичај да каже да је Месец огромна чинија, изнутра светла, а споља тамна. Свет античке Хеладје веровао је да је Месец настањен Титанима и измишљеним боговима који су с временом на време узимали лик човека.

Легенде о старом Месецу, пратиоцу наше планете су толико бројне колико има народа на свету и, чак, можда, колико има успаванки. Јер у многим успаванкама се Месец помиње.

Неке су легенде смешне, као она мексиканска о Жаби, која је у бекству испред немилосрдног вука толико

скочила да је пала на сред Месеца. Друге су тајанствене, или тужне. Ескимска деца слушају у детињству да је у древна времена живео чаробњак који је кренуо у свемир да створи Сунце. Повео је и сестру али се на њу успут колико наљутио да је испржио по образима. Увредена, она је побегла од њега у васионске даљине где се претворила у хладни Месец.

Ускоро ће легенде о Месецу човек лично проверити. Биће то космонаут који ће тамо посетити у васионским бродовима. Човек ће открити тајну старог Месеца који се од давнина омотао загоњеним легендама.

Сва деца света чекају тај дан као и остали становници ове наше лепе Земље. Шта ли ће тај дан донети?

Б. С.

Моје сузе

Кануле су две вреле сузе
То су плакале моје црне очи
Памтим их и сада када сам срећна
Памтим те дуге, бесане ноћи.

Да ли сте видели две драгуља сива?
Знајте, то су моје сузе!
Дођоше кроз маглу два снажна дива
И узеше моје окамењене сузе.

Живеле су тако дуги низ година
А када су умрле постадоше сенке
И од њих се отвори стара, болна рана
Али ипак кажем: »Умрле су сузе».

ЗОРИЦА КАЛИНИЋ, ученица — Краљево

АКТУЕЛНОСТИ

ЗА ЦЕНЕ И У ПРОСВЕТИ

Колики су трошкови школовања сваког појединца? На ово питање се данас тешко може тачно одговорити, а још мање колика је стварна цена образовања. У готово свим привредним и друштвеним делатностима цене услуга, производа и других доbara калкулишу и утврђују саме радне организације на основу својих самоуправних права.

ва за друштвене делатности и привреду, Управу у циљу рационализијег трошења, квалитетније наставе, могућности за проширену репродукцију у школама — неопходно је утврдити цену образовања и на тај начин успоставити јаснији и чистији однос између образовања и друштва.

Самоуправно право

Захтев за утврђивање цене образовања био је врло категоричан на недавно одржаном састанку у Савезној

конференцији Социјалистичког савеза. Ректор Београдског универзитета професор Драгиша Ивановић је изјавио да ће овај Универзитет веома брзо приступити изради ценовника за поједине факултете, јер је то њихово самоуправно право. За ове цене треба да зна сваки студент, родитељ, затим од председника општине до председника републике, скупштина и Извршних већа, као уосталом и сваки грађанин.

Превладало је мишљење да сваки ученик, односно студент треба да буде носилац средстава које ће им обезбедити било заједница образовања, радне организације заинтересоване за одређене кадрове или неки други фондови.

Од ових институција и њихових критеријума зависеће много већа ефикасност школовања и студија. По свему судећи основни критеријум биће да ће институција плаћати утврђену цену образовања само за оно време колико трају студије, односно друга нека школа. То ће несумњиво довести до веће селекције и омогућити најталентованијим ученицима и студентима да се уписују на факултете. Истовремено се може очекивати и селекција самих школа и факултета, јер ће се ученици уписивати тамо где је настава модернија, квалитетнија и приступачнија, како би о року могли да заврше.

Ни општински, ни републички

У оваквом систему, истиче се даље, сви би имали не само права већ и обавезе. Развој самоуправљања би и материјално био обезбеден. Школе и факултети не би били ни општински ни републички, већ у правом смислу

самосталне и самоуправне организације. Садашње тешкоће око договарања између заједнице образовања и погледу плаћања за школовање ученика и студената у школама и на факултетима ван њихових места боравка би само по себи отпало. Имајући за собом обезбеђена средства, они би се могли уписати у било коју школу и на било који факултет у земљи.

Наравно, у вези са свим овим намеће се питање да ли ће све заједнице образовања, други фондови, или радне организације бити у могућности или вољне да обезбеде потребна средства за ученике и студенте који желе да наставе школовање после осмогодишње школе.

Чиста рачуница

Претпоставка је да би и овај проблем постепено био решен јер је, како је наглашено на састанку у Савезној конференцији ССРНЈ, цена образовања по својим начелима чиста и јасна. Стварни недостатак средстава ће много прецизније да се исказе, тако да ће целокупна заједница имати тада тачан увид у стање на појединим подручјима, нарочито у недовољно развијеним крајевима. Тако чиста рачуница ће неминовно подстаћи још већу солидарност не само у оквиру једне републике већ у целој нашој социјалистичкој заједници.

Роса ГРЧИЋ

САВЕТИ ПЕДАГОГА

ТЕЛЕВИЗИЈА И ДЕТЕ

Родитељи се све више жале да имају проблема с децом због телевизијског програма, да деца сувише губе време, запостављају учење, па чак и губе апетит — све због телевизије. Стога смо се обратили нашем истакнутом педагогу да у неколико наставака укаже на најфикасније путеве решања овог проблема.

Родитељи се често жале да не могу одвојити дете од телевизијског екрана, да због тога не учи довољно, заоставља школу и личне обавезе, да програми на екрану «залуђују» дете и ово се мање креће, губи апетит, здравље, заборавља да се игра...

Заиста постоји проблем са телевизијом и децом у породици. И подаци о томе говоре речито. У неким земљама деца од шест до 18 година проведу дневно у просеку по ред телевизора по неколико сати. У Енглеској и САД чак и деца од 3 године гледају телевизију бар један сат дневно. Бак који претерано прати телевизију утрону на гледање програма у току 12 година школовања 60000 — 12000 сати или годишње 500 — 1000 сати. Толико је времена потребно да њак

прати наставу у школи у току године.

Статистике показују да за две трећине младих телевизија је главно средство у рекреацији када су слободни. Има деце која и по 17 сати седе пред екраном, а стручњаци саветују родитељима да је довољно да деца од 5 — 10 година највише 3-4 сата недељно и то, за деце програме и једноставне забавне емисије. За децу од 1-4 године није уопште дозвољено да гледају телевизију, док деца од 4-6 година могу да прате на екрану успаванке, бајке, луткарске игре, али највише сат недељно.

Има родитеља који успешно решавају питање телевизије у дому у односу на децу, држећи се савета педагога и телевизијских стручњака. И ту дете има времена и за телевизијске програме,

за учење, за личну рекреацију и слично.

Телевизија, револуционарно техничко средство масовне комуникације, осваја и наше домове из дана у дан. Ако се и ту у породици не поступи правилно, могу настати многе тешкоће када су у питању деца. Телевизија је изменила и живот традиционалне породице.

Пре уласка телевизије у домове, породица је више међусобно контактирала, посебно за време ручка, вечере, и преко дана. Чланови породице су више проводили време у међусобном разговору. Деца су више долазила у додир с родитељима. Интеграција породице била је чвршћа. И међу односи су били интимнији. Породица, међутим, сада окупљена пред екраном, махом ћути сатима, и одлази на спавање чешће касно у ноћ, сви полупоспанни, без топлих људских речи које емотивно и социјално везују чланове породице. То се на децу одражава неповољно. На овај факт морају више да мисле родитељи.

(Наставља се)
Проф. Вл. Чоловић

МЕДИЦИНСКЕ СЕСТРЕ БЕЗ ПОСЛА — СЕЛО БЕЗ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

(Наставак са 5. стране)

дије заврше. Велики део средстава остане неангажован и даје се у фондове и тако се права намена тих средстава и не искористи. Борбенији је напоменуто и то да би хигијенско-техничку заштиту у радним организацијама требало да воде средњемедицински радници, јер тамо раде углавном људи који имају мало искуства са заштитом радника на послу и првом помоћи при повредама. Замеником ових кадрова са медицинским особљем створила би се велика могућност за пошљавања до сада незапослених медицинских сестара.

Представници месних заједница са села истакли су да је здравствена заштита на селу потпуно неразвијена. Лекари врло ретко могу да се виде у селу. Медицинских сестара нема. На сваком кораку има болести, епидемија. Има и заразних и других болести и оне се све више шире. Због тога су они тражи

ли да се што хитније предузму мере на јачању здравствене службе по селима. Они су предложили да се иде на завођење одређеног доприноса код грађана и на учешће завода и медицинског центра за отварање радних места средњемедицинских радника у свим већим селима. — Када смо у могућности да дајемо велике доприносе за путеве, светло и остало, треба да дамо средства и за заштиту здравља од кога зависи све остало.

Остало је на крају да стручна служба Завода за запошљавање анализира постојеће стање здравља по селима, испита могућности отварања нових радних места за медицинско особље као и да уз сарадњу са Комуналним заводом за социјално осигурање размотри могућност одвајања одређених средстава за запошљавање медицинских сестара. Али да се не одуговлачи са решењем овог проблема.

Д. Ц.

НАЈБОЉА У ШКОЛИ

АЗРА КИЈЕВЧАНИН

Од почетка школовања она само за петице зна. Била је пионирски руководилац, а сада је у руководству Савеза омладине своје школе. И ове године је најбољи ученик у школи која броји 1.700 ученика. То је АЗРА КИЈЕВЧАНИН, ученица VIII-2 разреда Основне школе «Станица Радовановић — Цаница» у Новом Пазару.

ја ми се веома допала је: «Понижени и увређени» од Достојевског.

— За другарство у нашој школи мислим да није тако лоше али да није на завид-

ној висини. Од друга или другарице тражим у првом реду оданост, пожртвованост, онда скромност и искреност.

— Да сам наставник од ученика бих тражила много, као најважније да добро учи, али да то учење и знање не буде површица и кампањско, да оно што учи, учи се разумевањем и темељно. Да на часу буде пажљив, да зна ред понашања у школи, на улици, према родитељима, наставницима и старијима итд.

Ево шта је одговорила на нека наша питања:
— «Највише волим математику, јер како каже Кашињин: «Математика је засебно писмо, засебан језик, засебна наука. Кад се савлада њено писмо и њен језик она отвара врата нових погледа: кроз њу се ствари јасније виде и међусобно повезују». За мене су физичко - математичке науке науке будућности.

— Слободно време проводим читајући књиге, дневну штампу, гледајући телевизи

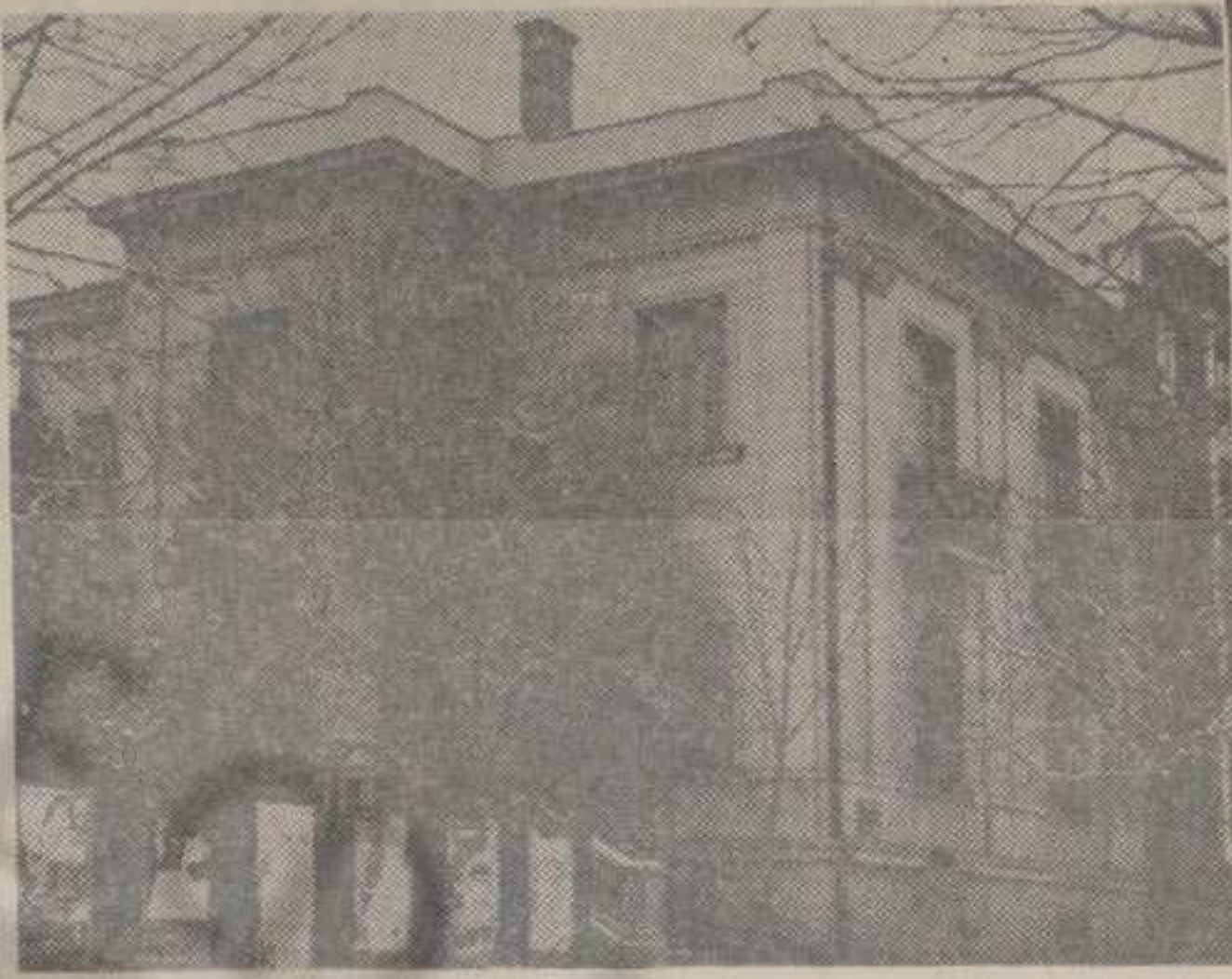
ју, сакупљајући разгледнице и слике писаца и научника из целог света, а у последње време и читајући научну литературу.

— Од пионирских и омладинских листова читам: «Мале новине», «Кекец» и «Политикин забавник».

— Желела бих да одаберем животни позив научника — ствараоца Мојих идеала и идеала су велики па можда и недокучиви али ја сам спремна на све. Не желим ићи утабаним путевима, већ желелим задирати у тајне, у нешто непознато и неоткривено. За мене је најзначајнији рад који доноси стваралачку радост. Желим постати научник — физике, математике, хемије и астрономије. Живим у XX веку, веку науке и открића космо-

— Мој најлепши тренутак у животу. Била сам у петом разреду и на једном часу дошла је наредба. Наставник је читао имена ученика који су због лошег понашања истерани из школе. И на крају одлуком наставника ког већа три ученика су проглашени као најбољи ученици у школи. Међу њима била сам и ја. Нисам знала шта да радим од среће и радости. Другови и другарице су ми одушевљено прилазили и честитали ми. Испунио ми се био мој четворогодишњи сан. То ми је дало пуно подстрека и воље за рад и учење, за књигу која је мој највећи пријатељ».

Б. Јоксимовић

Дом омладине у Крагујевцу расписује

К О Н К У Р С

на тему: «О КРАГУЈЕВЦУ САМ СЛУШАО — КРАГУЈЕВАЦ САМ УПОЗНАО».

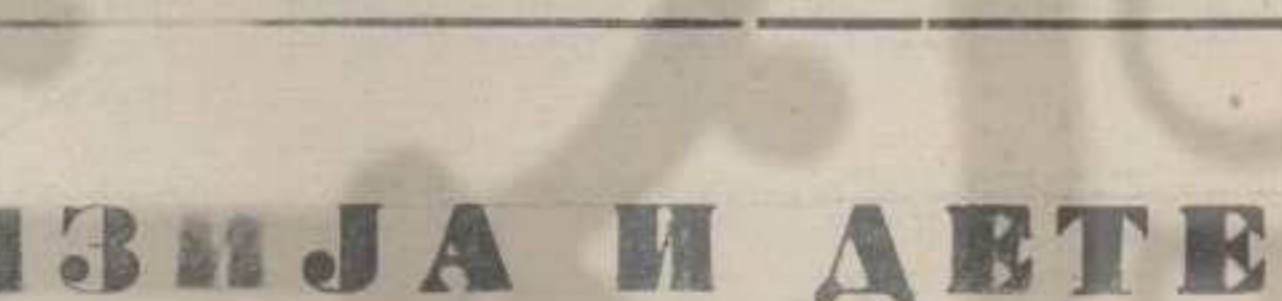
Право учешћа на конкурсима имају сви делегати VII конгреса Савеза омладине СР Србије.

У оквиру теме учесници конкурса сами се опредељују за један од следећих радова:

- репортажа.
- прича.
- песма.
- есеј.
- ликовно остварење (скица, цртеж, вињета, слика итд.).

Аутори десет најбољих радова биће награђени. Превидљиво је пет новчаних награда и пет петнаестодневних летовања у крагујевачким летовалиштима на Јадрану.

Радове треба доставити Дому омладине у Крагујевцу. Љењина бр. 3, најкасније до 25. јануара 1969. године, заједно са конкурсним купоном.

ГРАЂАНИ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПОМАЖУ СНИМАЊЕ ФИЛМА

Акција око сакупљања прилога за снимање филма о краљевачком октобру наставља се. На жиру рачун Одбора за снимање филма «У октобру» непрестанно стижу прилози од грађана и радних организација. У прошлим бројевима «Ибарских новости» обавестили смо вас о појединцима и организацијама које су уплатиле прилоге за снимање филма.

Овога пута стигла је помоћ од грађана и синдикалне подружнице. Нашем позиву одазвали су

се: Мирослав Стаменовић са 4.000 старих динара ДР Коча Јончић са 10.000 старих динара. Љубивоје Крстовић са 1.000 старих динара, Милорад Чошић са 3.000 старих динара, Милорад Маравић са 3.000 старих динара.

Од синдикалних организација позиву се одазвао Синдикални одбор дрвног комбината «Јасен», који је уплатио 100.000 старих динара.

Треба рећи да се Одбору за снимање обраћају и поједине школе и друге

подружнице, које желе да својим прилозима помогну снимање филма о краљевачкој трагедији. О школама, организацијама, подружницама и појединцима, који се буду одазвали нашем позиву, обавестићемо вас у наредном броју «Ибарских новости».

Подсећамо грађане и организације да могу своје прилоге уплативати на жиру рачун Културно-просветне заједнице општине Краљево, број 618-8-91, са назнаком «За снимање филма».

ЧИТАЈТЕ »ИВАРСКЕ НОВОСТИ«! ПИШИТЕ ЗА »ИВАРСКЕ НОВОСТИ«! ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА »ИВАРСКЕ НОВОСТИ«! САРАЂУЈТЕ У »ИВАРСКИМ НОВОСТИМА«!

»ИВАРСКИМ НОВОСТИМА« СУ ПОТРЕБНИ
Спољни сарадници — дописници из следећих места:

(ОПШТИНЕ КРАЉЕВО И ВРЊАЧКА БАЊА)
Врњачке Бање, Матарушке Бање, Боготвачке Бање, Ушћа, Студенице, Рудног, Врњаца, Врбе, Витковца, Витановца, Подунавца, Лађеваца, Саманца, Адрана, Ратине, Кованлука, Врбе, Вранеша и Доњег Грачаца, Горњег Грачаца, Новог Села, Мрсаћа, Обрве, Тавника, Роћевића, Врдила, Лазца, Буковице, Пекчанице, Толишнице, Шумарица, Стубла, Лешева, Раванице, Годачице, Сирче, Опланића, Поповића, Рибнице, Каменице и Жиче.

(ОПШТИНЕ РАШКА) Рашке, Руднице, Ђивлице, Казновића, Радошића, Рвата, Беоца, Балевца, Биљановца, Градца, Трнавe и Милатковића.

(ОПШТИНЕ НОВИ ПАЗАР) Дежеве, Дојевића, Штитара, Трнавe и Лукара.

(ОПШТИНА СЈЕНИЦА) Сјенице, Вапе, Лопижа, Кладнице, Штавља, Гоња Тријебина, Бара, Ражданије, Расна, Угла и Дуге Пољане.

(ОПШТИНА ТУТИН) Тутина, Црквина, Рибарића, Мојстира, Љескове, и Делимећа.

Објављене дописе хонорисемо. Сарадницима који се ангажују за организовање претплате на лист »Иварске новости« додељујемо провизију од 15%. Годишња претплата на лист износи 25 нових динара. Списак претплатника са тачном адресом доставља се »Иварским новостима«. Прикупљени новац од претплате доставља се упутницом или уплаћује на жиро-рачун »Иварских новости« 618-3-4 код Филијале Службе друштвеног књиговодства — Краљево.

ПОЗИВАМО просветне и остале раднике из ових места да постану спољни сарадници — дописници »Иварских новости«. Пријаве са краћим подацима о месту рада и занимању, са по једним приложем дописом, примамо до 1. марта 1969. године.

ПРИМЉЕНИМ сталним сарадницима — дописницима, Редакција »Иварских новости« издаје легитимацију спољнег сарадника и бесплатно доставља лист »Иварске новости«.

ПОД ОВИМ УСЛОВИМА потребни су нам спољни сарадници — дописници из радних организација: Фабрике вагона, »Магнхрома«, »Јасена«, »Каблара«, »Прехране«, »Исхране«, »Техночелика«, »Технометала«, »Тргопромета«, »Папирпромета«, »Електрокомбината«, »Механике« и других радних организација, из Краљева, Текстилног комбината »Рашка«, Фабрике обуће »Рас«, Дрвног комбината »Дежева«, Индустрије мрамора »Украс«, Трговинског предузећа »Слобода« и других радних организација из Новог Пазара, Грађевинског предузећа »Брвеник«, предузећа »Шумник«, »Ибар«, »Копалник« и других радних организација из Рашке, Иварских рудника, »Беле Стене«, из Баљевца, Земљорадничке задруге Ушћа Студенице, и Рудна, Фабрике позамантерије и ластека »Весна«, Пољопривредне задруге »Пештер«, Аутотранспортног предузећа, предузећа »Напредак«, Рудника »Штаваљ«, трговинског предузећа »Сјеница« и других радних организација из Сјенице, Дрвно — индустријског предузећа »Јелак«, Трговинског предузећа »Ресник«, Земљорадничке задруге и других радних организација из Тутине, »Путника«, предузећа »Витојенац«, »Бањског лечилишта«, »Прогреса«, »Шумадије«, »Првене заставе«, »Београда« и других радних организација из Врњачке Бање.

И НАГРАДЕ

За најбоље дописе који се одаберу са прилепним пријавама за сарадњу додељујемо три награде:
— прву награду од 150
— другу награду од 100 и
— трећу награду од 70 нових динара.

РЕДАКЦИЈА »ИВАРСКИХ НОВОСТИ«
КРАЉЕВО

» В И Н А Р «

ТРГОВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОМЕТ
АЛКОХОЛНИХ И БЕЗАЛКОХОЛНИХ ПИЋА
НА ВЕЛИКО И МАЛО — КРАЉЕВО

РАСПИСУЈЕ
УСМЕНУ ЈАВНУ ЛИЦИТАЦИЈУ

За продају путничког возила марке ФИЈАТ 1100 у исправном стању, регистарски број КВ — 32-05.

Почетна цена за наведено возило 8.000,00 нових динара.

Лицитација ће се одржати на дан 23. јануара 1969. године у кругу Предузећа са почетком у 10 час. Право учешћа на лицитацији имају сва правна и физичка лица.

За учешће на лицитацији, лицитанти су дужни уплатити 10% од вредности почетне цене возила.

Возило се може видети сваког радног дана у времену од 8 до 13 часова.

Уколико лицитација не буде успела наведеног дана друга ће се одржати под истим условима и на истом месту на дан 29. I 1969. године у 10 часова.

УПРАВНИ ОДБОР

ДРВНОГ КОМБИНАТА »ЈАСЕН«

У КРАЉЕВУ

РАСПИСУЈЕ

КОНКУРС

За попуњу слободног радног места

ПРИПРАВНИКА — ЕКОНОМИСТУ

за рад у Аналитичко-планској служби

Услови:

Завршен Економски факултет.

Кандидати који учествују на овом конкурс, дужни су да уз пријаву доставе и доказе о школској спреми.

Пријаве се подносе у року од 15 дана од дана објављивања овог конкурса на адресу: Дрвни комбинат »Јасен« — Краљево — за Општи сектор.

Лични доходак по Правилнику о пријему приправника и приправничком стажу Комбината.

О извршеном избору, учесници ће бити обавештени у року од 10 дана.

»ЈУГОСЛАВИЈА«

Завод за осигурање и реосигурање

БЕОГРАД

ПОСЛОВНИЦА У КРАЉЕВУ

Улица Војводе Путника 10.

Пословница је регистрована код Окружног привредног суда у Краљеву под бројем Ф—1098/68. годину.

Жиро рачун код Народне банке у Краљеву бр. 618-3-228.

Пословница врши осигурање имовине и лица по свим видовима осигурања.

Пословница у Краљеву, обезбедила је сервис за оправку ствари домаћинстава, моторних возила код Ауто-мото друштва у Краљеву.

Процене насталих штета врше се на лицу места одмах, а исплата преко ове пословнице најкасније за 15 дана од извршене процене.

Цене осигурања су повољне, а нарочито за осигурање усева и друге имовине пољопривредних произвођача.

КРАЉЕВАЧКЕ НОВОСТИ ★ КРАЉЕВАЧКЕ НОВОСТИ

РОЂЕНИ

ДОВИЛИ СИНА

Драгица и Радослав Марковић, Момирка и Драгољуб Чеперковић, Видосава и Војидар Симеуновић, Радмила и Душан Спасојевић, Мирослава и Звонимир Дукапац.

ДОВИЛИ ЂЕРКУ

Јефимија и Ђорђе Поповић, Добрила и Душан Карановић, Миланка и Милан Поповић, Миленка и Адам Шљивић, Десанка и Станиша Матовић, Горца и Десимир Поповић, Гордана и Зоран Раић.

ВЕНЧАНИ

Радмила Анђелковић, домаћица и Славољуб Парезановић шофер Марија Јеремић, службеник и Срећко Мијаиловић радник; Нада Обрадовић, мед. сестра и Богомир Змрликар, официр ЈНА; Слободанка Милић, службеник и Мића Миловановић, службеник; Љубинка Милојевић, радница и Милорад Лончаревић, возач; Лепосава Оцокољић, студент, и Митар Беатовић, наставник; Вера Тодоровић мед. сестра и Градимир Арсенијевић, стоматолог; Андри

Обавештење возачима моторних возила

РЕШЕЊЕМ РЕПУБЛИЧКОГ СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА ПРИВРЕДУ СРС 07 БР. 19277/2 ОД 30. ДЕЦЕМБРА 1968. ГОДИНЕ ЗАБРАЊУЈЕ СЕ САОБРАЂАЈ ДРУМСКИХ ЗАПРЕЖНИХ ВОЗИЛА НА ЈАВНОМ ПУТУ БР. 11/1 НА ДЕОНИЦИ ЗАПАДНА МОРАВА — КРАЉЕВО — РАШКА ГРАНИЦА АКМО И НА ЈАВНОМ ПУТУ БР. 11а/1 НА ДЕОНИЦИ РАШКА — НОВИ ПАЗАР У ВРЕМЕНУ:
ЗИМСКИ ПЕРИОД ОД 17.00 ДО 6 ЧАСОВА;
ЛЕТЊИ ПЕРИОД ОД 19.00 ДО 5 ЧАСОВА.

Комисија за радне односе и кадрове заједничких служби на основу чл. 18. Основног закона о радним односима и чл. 138. Статута Фабрике

Оглашова

СЛОБодно РАДНО МЕСТО

За 1 (једног) дипломираног правника за радно место правног референта, за које је обавезан пробни рад у трајању од 30 дана.

За наведено радно место услов је завршен правни факултет с 4 (четири) године радног стажа у струци.

Лични доходак по Правилнику о расподели личних доходака Фабрике вагона — Краљево.

Уз понулу за успостављање радног односа, кандидати су дужни да доставе диплому (препис дипломе) о завршеном правном факултету као и доказе о досадашњем кретању у служби.

Понуде с непотпуним подацима неће бити решаване.

Понуде доставити на адресу: Фабрика вагона — Краљево у року од 15 дана од дана објављивања овог огласа.

ПОВОДОМ СМРТИ НАШЕГ ДРАГОГ СУПРУГА,
ОЦА, СВЕКРА, ДЕДЕ И ЗЕТА

Душана Тепавчевића

УЧИТЕЉА У ПЕНЗИЈИ ИЗ КРАЉЕВА

Најтоплије захваљујемо на изразима саучешћа просветних радника, колектива, другова, пријатеља и компанија.

Посебно се захваљујемо колективу Предузећа за приказивање филмова »СУТЈЕСКА« у Краљеву.

Породице ТЕПАВЧЕВИЋ, МИТРОВИЋ И ВУЧИЋ

УМРЛИ

Крстивоје Трифуновић (59) из Милочаја, Вуко Јица Цомић (65) из Станишинеца, Амалија Мелхиори (62) из Краљева, Радмила Давидовић (52) из Краљева, Живана Митровић (38) домаћица из Цве така Јањина Иванов (81) из Краљева, Настас Старчевић (68) пензионер из Гокчанице, Лепосава Ђоковић (64) домаћица (64) из Ратине, Љубиша Спасојевић (39) радник из Ковача, Никола Рајичић (62) шофер из Краљева, Ружа Мачужић (65) домаћица из Баљевца, Душан Тепавчевић (60) пензионер из Краљева, Јулка Бурмазовић (88) домаћица из Краљева.

МАЛИ ОГЛАСИ ★ МАЛИ ОГЛАСИ

★ КУЋА НА ПРОДАЈУ са трособним станом и комплет санитарним уређајима у Рибници, улица Мира Драгишића до Расадика, Нерић.

★ ПРОДАЈЕМ Фићу 750 за 980.000 — динара, Богићевић Мирослав, Титоградска 30 Краљево.

★ ПОВОЉНО УСТУПАМ разрађену угоститељску рад

њу са свим инвентаром и станом Кафана »УЖИЧАНКА« ВРБА, Краљево.

★ ЗА ПРОДАЈУ: магнетофон, марке Филипс репортерски (на батерије и струју) нов, најмодернија израда. Транзистор марке »Филипс«, нов такође. Упитати у Цара Душана 1 а Краљево.

★ ПРОДАЈЕМ усељиву ку

ћу поред пута Врњачке Бање, насеље Берановац, Рибница код Краљева, Лазаревић Драгољуб.

ПИЛИВИ расе Бели »Вај трок« за брзи тов и одличне носиле и црвено жути »Њухемшир« гарантовано чисте расе и здравственог стања.

30. I 1969. године прва тура па надаље сваке недеље 3000 комада. Цена »Вај трок« 2,10 динара »Њухемшир« 2,00 ди

нара. За задруге цена по договору. Примам наручбине и довозим купцу. СРЕТОВИЋ Здравко, IV Црногорска, 21 Рибница — Краљево (код Стругаре).

★ ПРОДАЈЕМ кола ПЕЖО 404 и ТАУНУС 17 М, Кола су регистрована и осигурана за 1969. годину Др. Живковић, Хигијенски завод Краљево. Телефон 21-581 и 21-882.

Сторит

Припреме фудбалера краљевачке „Слоге“

КАКО НИСУ ИСПЛАЋЕНИ — ИГРАЧИ САВЕСНО ИЗВРШАВАЈУ ЗАДАТКЕ ТРЕНЕРА

★ РАЗГОВОР СА ТРЕНЕРОМ ДРАГУТИНОМ СПАСОЈЕВИЋЕМ

Послеведеног пасивног одмора од месец дана играчи Слоге окупили су се на позив тренера Спасојевића 8. јануара на припреме за пролећни део првенства. Рекли смо пасивни одмор, јер су се играчи по завршетку јесењег дела првенства повремени појављивали на стадиону.

У вези са започетим припремама разговарали смо са првим човеком Слоге, тренером Драгутином Спасојевићем.

Нас је интересовао целокупни план припрема, па смо зато разговор почели питањем:

Да ли су вам се сви фудбалери одазвали у одређено време?

— Ми смо рекли да се играчи надају да ће припреме почети негде око 5. јануара. Међутим, одређеног дана 8. јануара закаснило је неколико играча, али су у року за два дана скоро сви пристигли. Изузев Ступљанина сви су ту, али без Лазаревића и Гилића који су најавили свој одлазак из клуба.

Реците нам шта имате у првом плану?

Радимо сваки дан по два пута на стадиону. У 10 дана имају један слободан дан. У првој фази припрема у плану је да им побољшам општу физичку способност и издржљивост. Не запостављамо у овој фази ни психофизичке особине, као и рад са лоптом.

Да ли имате намеру да негде одете на припреме ван Краљева?

— Познавајући тешку финансијску ситуацију отићи-

ћемо да проведемо једно време, али што је могуће јефтиније. Данас полазимо на Гоч «Добра вода» где ћемо остати 5 до 7 дана. Ту ћемо наставити са оним што смо започели на стадиону. Обраћају више пажње у раду са лоптом. После тога задржа-

На утакмици

ћемо се неколико дана у Матаришкој Вањи где ћемо наставити припреме два пута дневно. А онда почињемо и са одигравањем утакмица. Када сте већ поменули о-

дигравање утакмица, да ли би могли да нам кажете који су противници вашем тиму у плану?

— Желимо да се сусретнемо по два пута код куће и на страни са суседима: Борцем из Чачка, Радничким из Крагујевца и Слободом из Титовог Ужица. Затим желимо да гостујемо код ФАП-а у Прибоју и Златара у Новој Вароши. И најзад сматрамо да ћемо имати за противнике прволигаше Црвену звезду и Партизана у Краљеву. То је укупно десет утакмица колико смо пл-

— Па да вам кажем, моме нтано имао на окупу 18 играча и они ће отићи на ове припреме. Што се тиче тима, никоје место није загарантовано. Зато ћемо кроз пријатељске утакмице уиграти тим и онда ћемо добити његову контуру. За оне које крше клупску дисциплину и не поштују Правилник клуба неће бити места у тиму, јер не желимо да крше углед колективу.

Има ли каквих изгледа да Слога добије нека појачања за пролеће?

— Једино има изгледа да дође Влаовић из Вождовачког. Такође, имам жељу да у редовима Слоге видим Милетића из Новог Пазара, који ми се понудио, јер овакав тип играча нама недостаје.

— Иначе у Слоги све је у најбољем реду. Хармонија и дисциплина су заиста на завидној висини. Играчи и по ред тога што нису измирени са дугујућим износима, тренирају свакодневно по два пута, и заиста савесно и поштено извршавају све задатке.

На крају разговора захвалили смо се тренеру Спасојевићу и пожелели му много успеха у предстојећем раду у припремама као и у наредном такмичењу.

Љуб. Крстовић

Да ли ће краљевачки возач учествовати на светском првенству

Више не могу да постигнем него до сада

— каже Велимир Михајловић

Велимир Михајловић «Ера» возач Војне поште из Краљева је до сада у мото-спорту постигао велике резултате. У 1967. години је са својим «пухом» — 250cc заузео осмо место у државном првенству. У републичком првенству у брзинској возњи је 1956. године заузео прво место а 1968. године друго место. На низу других такмичења добио је ласкава признања. Прошле године је на такмичењу у Кикинди заузео прво место, у Зрењанину друго.

Овај свестрани спортиста имао је успеха и у такмичењу са својим аутомобилом. У класи серијских аутомобила «фиат» 750 је прошле године на државном првенству заузео осмо место.

— Ипак, све оно што сам до сада постигао не представља моје реалне могућности, каже мотоциклиста Велимир Михајловић. На низу такмичења могао сам заузети прва места, а и у укупном пласману за такмичење најбољег југословенског возача могло се учинити више. Што није било бољих резултата крива је моја стара машина која је то

лико потрајала да се ствари са њом не може више стартовати.

Михајловић ће ускоро, уз помоћ Ауто-мото друштва из Краљева добити специјалку «бултако» из Шпаније. То је машина са брзинометром од 210 километара на час.

Михајловић сматра да ће са њом исправити све оно што до сада није било у реду. Очекује да ће учествовати и на првенству света у мотоспорту. Разговара са представницима Ауто мото савеза Југославије у том смислу. Преостаје само да Михајловић почне са припремама још одмах. Међутим, његов специфичан посао му то довољно не омогућава. Војној пошти у којој ради, и у којој се Михајловић сматра узорним радником, били би захвални сви љубитељи мотоспорта уколико би се Михајловићу омогућило да више времена проведе на припремама. Ово тим пре што Михајловић сам тренира и нема велике стручне помоћи ниоткога.

Д. Ц.

ИЗ ФСПК

Региструју се и читају:

★ «БАНЕ» Рашка Драган В. Настасић, по чл. 26.

★ «МАГНОХРОМ» Краљево: Трифуновски Ј. Социр по чл. 26 из «ТРГОВАЧКОГ», а по чл. 25 за «МАГНОХРОМ»: Драган Ј. Милошевић, Петровић Д. Мишо и Влаовић Р. Радоња.

ФУДБАЛСКИ САВЕЗ ПОДРУЧЈА — КРАЉЕВО — ОД ДАНАС ДО 1 — МАРТА 1969. ГОД. РАДИЋЕ СА КЛУБОВИМА И ПОЈЕДИНАЧНО САМО У СЛЕДЕЋЕ ДАНЕ И ТО:

УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ од 16 до 18 часова. У друге дане Савез подручја — Краљево не ради.

Сутра (у суботу) у Краљеву

ПРОГЛАШЕЊЕ ПОБЕДНИКА РАДНИЧКО — СПОРТСКИХ ИГАРА 1968.

★ НАЈБОЉИ «МАГНОХРОМ» У ЕКИПНОМ ПЛАСМАНУ

Пре него што треба да отпочне такмичење у масовном такмичењу радничко спорте ким играма за 1969. годину, организатори овог такмичења Општинско синдикално веће и СОФК одлучили су да сутра одрже једну маду свечаност на којој ће прогласити најбоље радне организације, екипе и појединце у прошлогодњем такмичењу.

Овај вид делатности радника наших радних организација почео је да се запажа озбиљније 1967. године, онда када је то заиста било веома добро организовано. Масовност је била на првом месту, а и квалитет такмичења био је на завидној висини.

У многим радним организацијама се преко зиме размисљало како наступити у 1968. години. Према расположивим подацима, организатор је имао на окупу 19 радних организација из општине Краљево. Такмичење је одржано у девет спортских група са око 60 екипа и преко 1.000 такмичара.

У овом такмичењу највише успеха имао је радни колектив Индустије Магнохрома, јер је учествовао са 6 екипа од којих су три биле на првом месту, једна на другом, једна на трећем и једна на четвртном месту. Уз то Магнохром је бранио боје Краљева на зонском такмичењу три пута. Од тога је једном био први у фудбалу па

је заступао и зону Чачак на првенству Србије у Лесковцу.

Друго место, припало је радном колективу Фабрике вагона који је у 1967. години био победник. Успех овог колектива је такође велики, јер је и он освојио три прва места. У малом фудбалу екипа ове радне организације освојила је и прво место у републици на такмичењу у Крагујевцу. Куглаши ове организације освојили су прво место на такмичењу зоне у Горњем Милановцу и услед непријављених екипа у овој грани спорта такмичење на нивоу републике није одржано.

Треће место припало је радној организацији Секције за вучу возова. Овај радни колектив је уз два претходна заиста имао увек појединачне шансе да се бори за наслов најбољег. Са пет екипа колико их је имао у такмичењу овај колектив је забележио сасвим добре резултате. Три друга места, једно треће и једно четврто, то је кратак биланс ове веома активне организације. Спортсти овог колектива заступали су Краљево у спортском риболову на такмичењу у Чачку у оквиру зоне.

Поред њих треба истаћи вредне успехе и осталих организација.

Екипа одбојке из предузећа «Јединство» освојила је прво место у зони и републици. Рудник са Ушћа био је веома велики конкурент краљевачким екипама у малом фудбалу. Они заслужују свако признање, јер су неколко дана узастопно долазили из Ушћа да би сета кмичили у Краљеву, па ипак су били веома близу потпуног тријумфа.

Међутим, поједине радне организације имале су такве екипе које су се до краја бориле не гледајући на крајњи исход појединих сусрета. То значи да су схватили значај ових игара, па им је циљ победе био сасвим изван жеље појединаца. Уз то, треба додати да се на овим такмичењима показало као веома корисно што су појединци и упркос својим годинама забележили успехе.

Душан Вишњић из Магнохрома био је најбољи играч стоног тениса иако је вероватно прошло много година од када је престао активно да се бави њиме.

Трифун Ђукић је познат као добар фудбалер Магно

хрома, али он је показао и најбоље резултате у стрељаштву.

Радник «Метала» Слободан Затезић је успео да постигне најбољи резултат у куглању иако је конкуренција у овом такмичењу била веома јака.

За све што су уложили радне организације у овом такмичењу, као и успехе појединца организатор је донео одлужу да кроз разна признања и награде одужи свој дуг према тим људима.

Зато ће сутра бити скромна свечаност када ће од представника Општинског синдикалног већа представник Магнохрома примити прелазни пехар за своју радну организацију где ће остати цеље ове године да би на следећој свечаности извршили ново проглашење када ће се знати да ли ће Магнохром постати његов власник или ће част припасти некој другој радној организацији, која ће у овогодишњим играма показати спремност да постигне више.

Љуб. Крстовић

★ КОРИСТИТЕ ПОСЕБАН ПОПУСТ У ОГЛАШАВАЊУ!

★ СВОЈИМ ДРУГОВИМА, РОЂАЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА ЧЕСТИТАЈТЕ НАЈДРАЖЕ ТРЕНУТКЕ У ЖИВОТУ

УКОЛИКО ТО ВЕЋ НИСТЕ УЧИНИЛИ ОБНОВИТЕ ПРЕТПЛАТУ НА «Ибарске новости»

Из информације
Републичке
конференције
ССРН Србије

ПОЈАВЕ У РЕЖИМУ КОРИШЋЕЊА СТАНОВА И ПРОБЛЕМИ СТАНАРИНЕ

★
СЕКЦИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ССРН ОДРЖАЛА ЈЕ КРАЈЕМ ОКТОБРА ПРОШЛЕ ГОДИНЕ СЕДНИЦУ КОЈОЈ СУ ПРИСУСТВОВАЛИ ПРЕДСТАВНИЦИ РЕПУБЛИЧКИХ ИНСТИТУЦИЈА СТАМБЕНИХ ПРЕДУЗЕЋА КОЈА СЕ БАВЕ ПРОБЛЕМИМА СТАМБЕНЕ И КОМУНАЛНЕ ПРИВРЕДЕ, НА КОЈОЈ СЕ РАСПРАВЉАЛО О НЕКИМ ПОЈАВАМА У РЕЖИМУ КОРИШЋЕЊА СТАНОВА И ПРОБЛЕМИМА СТАНАРИНЕ.

★
Уводно излагање, које је поднео Сретен Пенезић и материјал Републичког секретаријата обухватили су оне проблеме чија активност у сфери стамбених односа и станарине намеће потребу за предузимање бржих и конкретних мера и акција у постојећем режиму коришћења станова и станарине. Ови проблеми настали су као последица оскудице у ставама, постојећих систематских решења недограђеног система у области стамбене и комуналне привреде и не поштовања и неадекватног примењивања постојећих правних инструмената. Наиме, материјал и дискусије су се углавном усредсредиле на појаве у коришћењу станова, промета станова и система станарине. У вези са тим предложене су и мере којима би се проблеми стамбене и комуналне привреде решили у духу Смерница и постојећег система, односно предложене су мере за спречавање појава стицања неоправданог дохотка на бази поседовања стамбених зграда и станова као и зграде за одмор и опоравак.

изменама постојећих закона: коришћење два стана, издавање стана у закуп, издавање дела стана у закуп (подстанарски однос), замена стана, коришћење зграда за одмор или опоравак и продаја станова и стамбених зграда. Коришћење два стана од стране једног носиоца станарског права омогућено је постојећим правним инструменти-ма што значи да један грађанин може да буде носиоца станарског права једног стана из друштвеног фонда а у исто време може слободно располагати становима у приватној својини уколико има такве станове, односно може да их да под закуп или држи празан.

Други вид ове појаве је давање станарског права једном лицу на два стана. Наиме, једном броју грађана су давана станарска права на два стана ради вршења изузетно важних функција. Ова појава има вид привилегије. Пракса је показала да би се избегле негативне појаве, ово се може решити између осталог коришћењем тзв. службених станова. Општина може да интерве-

пруданих прихода, који до сада нису били обухваћени пореским инструментом.

Носиоцу станарског права је омогућено постојећим инструменти-ма да под видом давања дела стана под закуп — подстанарски однос нарочито у одређеним случајевима (одлазак у иностранство, у друго место у земљи) стичу неоправдану зараду и даље задржи станарско право.

Постојећим видом замене станова омогућено је носиоцу станарског права »продајући станарско право« и »вршењем замене стана«, такође да стиче неоправдане дохотке (уступине и сл.).

Зграде за одмор »викендице« и виле нису јасно дефинисане и остаје проблем недиференцијације зграде за становање и зграде за одмор.

У пореској политици није установљено опорезивање прихода од зграда и порез на приход од имовине који би прогресивно захватао порез зависно од величине, квалитета и услова коришћења.

Непредузимање мера гоњења, препродајом и продајом станова и стамбених зграда, омогућавају се разне појаве спекулације и стицања добити.

Систем газдовања друштвеним стамбеним фондovima је недограђен. Недовољно се припремају и поштвију утврђене норме о продаји станова из друштвеног фонда.

Радне организације најчешће продају станове по ревалоризованим ценама, нижим од тржишних. Из средстава за стамбену изградњу често се врши непосредно

њу нове политике станарине показују да није дошло до очекиваних резултата из више разлога:

— при утврђивању станарине изражена је тенденција смањивања кроз неадекватно утврђене цене стамбене изградње,

— због тенденције смањења станарине кроз утврђивање горњих граница станарине испод 4 одсто ревалоризоване вредности,

— заштита животног стандарда путем субвенционирања без обзира на услове становања и висину дохотка,

— стални раст цена стамбене изградње које се слободно формирају и лимитирано одређивање станарина, односно примене јединствених мера за њено формирање.

Ове појаве се неповољно одржавају како на месту станарине у структури трошкова живота тако и на услове привређивања стамбених предузећа.

У вези са овим дошло је до појава двојних станарина које у јединственом стамбеном газдинству представљају деформацију постојећег система, како са аспекта њиховог настанка тако и са аспекта последица које изазивају привилегије у становању за једну групу грађана. Ова појава води у неравноправан положај станаре у истим или сличним условима. Грађани који су добили станарско право у предрформском периоду за исте стамбене услове плаћају нижу станарину. У исто време грађани који користе станове високог комфора и квалитета налазе се у повољнијем положају.

Мере које треба предузети

Изложене и многе друге појаве очито говоре да је потребно предложити одговарајућим савезним органима да у оквиру ревизије савезног законодавства, који је у току, узме у обзир следеће предлоге односно да приликом креирања одговарајуће регулативе и политике у Републици и општинама примене ове мере:

1. Да се у Закону о стамбеним односима регулише коришћење два стана и то на тај начин што би се укинула могућност да једно лице може користити два стана по режиму стамбених односа.

2. Да се у Закону о стамбеним односима и Закону о својини на деловима зграда јасно регулишу питања расподела стамбених зграда у својини и односи слободног закупа, како би се створили услови за адекватнију примену пореске политике у овим случајевима.

3. Да се подстанарски односи у Закону о стамбеним односима регулишу на следећи начин:

Носиоцу станарског права могу да задрже то право када привремено одлазе у друго место или иностранство али да стан може издавати само давалац стана на коришћење и то на одређено време и у споразуму са носиоцем станарског права. Исто време да се предвиди ефикаснији инструменти за спречавање појава коришћења два стана и самовласног издавања стана од стране носиоца станарског права када привремено напуштају стан.

Нови станови — нови проблеми

4. Да се институт замене стана регулише у Закону о стамбеним односима на тај начин што ће се утврдити обавеза вршења замене само преко друштвених институција — организација за газдовање стамбеним зградама. Одговарајући принципи треба да се утврде и Законом о привредном пословању стамбеним зградама у друштвеној својини.

5. Да се у циљу дефинисања категорија »зграда за одмор и опоравак« републичким (или општинским) прописом, као обавезно утврде услови за изградњу оваквих објеката. Тиме би се створили практични услови за примену постојећих закона о стамбеним односима и пореским обавезама.

Као друго алтернативно решење, треба предложити да се у Закону о стамбеним односима бришу одредбе које успостављају категорију зграда за одмор или опоравак. На тај начин и ове зграде биле укључене у режим стамбених односа што би, обзиром на тачку 2 било потпуно оправдано. Сем тога услови коришћења (стални или повремено боравак) су подложни променама и изједначавање ових зграда у погледу коришћења има и са тог аспекта оправдање.

Диференцију између ових зграда и зграда за стални боравак треба вршити пореском политиком. Прогресивним опорезивањем прихода од зграда и прихода од имовине (када се зграда издаје) које би се вршило зависно од броја зграда односно станова који се користе, вредност тих зграда и других услова, онемогућило би се да се поједини грађани на бази поседовања зграде за одмор неоправдано богате.

6. Да се у систему опорезивања утврде одговарајући инструменти којим би се свака следећа продаја станова од стране грађана опорезивала већом стопом. Уколико се у изградњи коришћене одређене повластице (повољни кредити, повољни услови доделе земљишта), Законом

о промету земљишта и зграда за продају треба онемогућити односно условити одређеним роком или накнадним обавезама.

7. Да се Законом о промету земљишта и зграда утврди да организација за газдовање стамбеним зградама има прече право куповине станова у згради које се налазе у њеном фонду стамбених зграда.

8. Да се Законом о промету земљишта и зграда као граница испод које се не могу продавати станови у друштвеној својини утврди прометна вредност у време закључења уговора уместо две трећине прометне вредности како је сада регулисано.

9. Да се Законом о промету земљишта и зграда утврди да, продају новоизграђених станова могу вршити само произвођачи станова и инвеститори, што значи да се онемогући посредовање у таквом промету.

10. Да се препоручи општинским скупштинама да прате продају постојећег друштвеног фонда и да буду покретачи поступка за поништај купопродаје када је иста извршена по недозвољеној цени, а истовремено да се посвети већа пажња гоњењу недозвољене делатности у промету станова (лица која граде и продају станове у виду занимања).

11. Да се Основним законом о привредном пословању (газдовању у друштвеној својини) потпуније дефинише станарина и омогући усклађивање нивоа станарине са трошковима стамбене изградње у складу са Резолуцијом о даљем развоју система стамбене привреде.

12. У циљу усклађивања станарине са условима становања који произилазе из конфора и квалитета стана препоручити скупштинама општина да пропису највише износе станарина по категоријама станова и да обезбеде услове за већу и адекватнију диференцијацију станарине у становима различитог квалитета.

Грађани: више права у управљању стамбеним зградама

Једна од основних поставки стамбене реформе је да становање треба да постане предмет личне потрошње. Из овога произилази потреба за одређеним изменама у постојећем систему стамбене привреде и стамбених односа. Обавезе друштва своде се на интервенцију у само одређеним случајевима када се ради о изградњи нових станова и режиму коришћења стана одређених категорија корисника, којима обзиром на социјални положај (доходак и породична ситуација), задужница треба да обезбеди по себи, повољније услове становања (станови са нижим станаринама и потпуним станарским правом).

Појаве у коришћењу стана

У области коришћења стана јављају се следеће појаве које се могу регулисати

нише само (према постојећим прописима) ако грађанин има стан у истој општини. Ова појава доводи до тога да носиоца станарског права један стан може да уступи другом лицу или један стан изда другом лицу уз врло високу закупнину.

Издавање станова под закуп од стране сопственика мимо општег режима коришћења стана омогућено је постојећим правним инструменти-ма. Наиме, сопственик стана као дела зграде или сопственик породичне зграде издјел начен је у правима располагања станом са друштвено правним лицима. Разлика је једино у томе што сопственик стана издаје и може да изда стан на одређено време, а друштвени давалац на неодређено време. Ово ствара могућност да један број грађана може врло лако да дође до веома високих и нео-

кредитирање индивидуалног прибављања таквих станова. Расподела станова од стране радних организација најчешће се своди на ослобађање од брига око газдовања стамбеним фондом, чему доприноси чињеница да је систем газдовања стамбеним зградама често недограђен а функција амортизације недефинисана довољно.

Стамбена предузећа често желе да изврше продају »старог стамбеног фонда« скупог за одржавање.

Посебан вид отсврачења не дозвољене и високе добити у промету станова представља посредовање којим се служе не само грађани већ и поједини друштвени инвеститори — чиме доприносе порасту цена на тржишту станова.

Појаве у систему станарине

Токови развоја у спровођењу

Обновите претплату на
»ИБАРСКЕ НОВОСТИ«